

UNITED NATIONS
United Nations
Interim
Administration
Mission in Kosovo

RATIONS UNIES
Mission
d'Administration
Interimaires des Nations
Unies au Kosovo

KUVENDI I KOSOVËS СЕВТИЛИЦА КООСА
ASSEMBLY OF KOSOVO

BILTEN

September, 2003. god. br.2

Parlamentarna delegacija Skupštine Kosova vratila se sa posete Nemačkoj Ostvareni su značajni susreti u nemačkom Bundestagu i Ministarstvu spoljnih poslova

Obećana je kadrovska podrška Kosovu u pravnim i ustavnim ekspertizama i modernizaciji obrazovanja na Kosovu

Parlamentarna delegacija Kosova koju je predvodio predsjednik Skupštine Neđat Daci vratila se sa jedno nedeljne posete Nemačkoj, u toku koju je ostvarila plodonosne susrete sa nemačkim

Neđat Daci

Bundestagom i Ministarstvom spoljnih poslova ove zapadnoevropske zemlje. U sastavu delegacije su bili poslanici (članovi Komisije za obrazovanje, nauku i tehnologiju), ministar obrazovanja Redžep Osmani, šefovi parlamentarnih grupa Sabri Hamiti i Bujar Dugoli, sekretar Skupštine Isuf Demaj i dr.

Delegacija je posetila važne školske, univerzitetske i naučne institucije Nemačke i upoznala se sa iskustvima u reformi obrazovanja, naročito u zapadnom delu zemlje koji je punih 40. godina imao socijalistički obrazovni sistem istočnih zemalja sličan kosovskom.

Predsednik Daci i ministar Osmani su ostvarili značajne susrete i u Parlamentu Donje Saksomije. Kako u Berlinu, tako i u Hanoveru predsedniku Daci je obećana kadrovska pomoć preko zakonskih i ustavnih ekspertata, kao i podrška za reformu i modernizaciju obrazovnog sistema na Kosovu.

Delegacija je posetila gigant automobilske industrije "Golf", pri čemu je razgovarano o mogućnost otvaranja predstavništva te industrije na Kosovu.

U povratku iz Nemačke, na Prištinskom aerodromu profesor Daci je izjavio novinarima da se u Evropi sve menja u korist rešenja pitanja Kosova, ali da tu i tamo još uvek ima oklevanja zbog nezvesnosti, naročito oko toga šta će se dogoditi sa manjinama.

SADRŽAJ

Odlučnost da se pomogne Kosovu da postane punopravan član porodice Evropske Unije.....	8
Nezavisnost- božični dar.....	10
Zakoni koji će važiti na celoj teritoriji Kosova	9
Opštine su potpuno lišene svih prava na imovinu.....	10
Treba unificirati sistem obrazovanja na Kosovu.....	11
Zajednička zalaganja pomažu povratku	15

Redakcija:

Šerif Konjufca, Šefket Redžepi, Celal Ilyaz

Kontaktirani telefoni:

038\ 211 186, 038\ 211 949, 038\ 211 189, 044\ 127 921

Tel/Fax: 038 211188

E-mail:

media_kuvendi@hotmail.com

Hari Holkeri i Kris Paten obrađuju se Skupštini

Odlučnost da se pomogne Kosovu da postane punopravni član porodice Evropske Unije

"Početak dijaloga poslao bi veoma pozitivnu poruku za vašu zajednicu, potvrdio bi da ste vi predstavnici koji mogu, na veoma konstruktivan način, preuzeti na sebe odgovornost, i to bi nedvosmisleno pokazalo da, kada kažete da je Kosovo na putu ka Evropi, to nije ni samo zbog toga što ste geografski i politički deo starog kontinenta, nego što ste dosta zreli da razgovarate sa onima, sa kojima se u mnogo čemu ne slažete. Niste usamljeni u tom dijalogu. UNMIK je biti na vašoj strani da bi vas podržao", naglasio je Kris Paten

Plenarnoj sednici Skupštine Kosova, održanoj 11. septembra, prisustvovali su Predsednik Kosova, Ibrahim Rugova, Glavni administrator Kosova, Hari Holkeri, Predsednik Vlade, Bajram Redžepi, Komisioner Evropske unije za spoljnu politiku, Kris Paten i Marice Reis, šef Američke kancelarije u Prištini.

Predsednik Skupštine Kosova, Nedžad Daci, nakon što je poz-

dostignućima u oslobađanju Kosova, u njegovoj obnovi i prvim koracima razvoja demokratskih procesa na Kosovu, o uspešnom zajedničkom putu, i ako ne takve dinamike koja bi zadovoljila narod Kosova i međunarodnu zajednicu, naglasio da su glavni izazovi sa kojima se suočava Skupština Kosova dveju vrsta: ekonomske prirode, budući da, i nakon četiri godine posle rata, ne uspevamo da

posebno ponašanje Beograda na destabilizaciji Kosova u celosti, vrše i razne agresije, pre svega, ustavne u regionu i prema Kosovu, a najveća briga Skupštine Kosova je u tome da mi osetimo neodgovarajuće reagovanje Brisela, posebno Evropske unije.

Današnje prisustvo g. Patena i g. Holkerija je jedna nada za Parlament Kosova, za građane Kosova, da se to izmeni, kako bi smo se mi, kao Parlament, bavili sfondiranjem zakona koji stvaraju podjednake uslove za miran život građana Kosova, u jednom 14 - partijskom Parlamentu, od kojih sedam su iz redova manjina, a sedam iz majorance.

Evropska Unija je dala više od jedne milijarde evra pomoći za Kosovo

U svojoj reči upućenoj Parlamentu, g. Hari Holkeri je, pošto je podsetio da danas beležimo drugu godišnjicu terorističkih napada u Njujorku i Vašingtonu, naglasio da je ubistvo nevinih građana od celog sveta ocenjen napadom, kojeg su teroristi činili nad civilizacijom, jer celokupna civilizacija gaji poštovanje prema dignitetu pojedinačnih ljudskih bića, i to su vrednosti nad kojima je i osnovana Organizacija Ujedinjenih Nacija. Kada su se dogodili napadi od 11. septembra, taj dan je bio predviđen da bude međunarodni dan mira.

/ nastavlja se u 4 stranici /

Hari Holkeri i Kris Paten

dravio visoke goste i prisutne, govorio je o izazovima koji prate rad Kosovskog parlamenta, o punoj i istinitoj posvećenosti Skupštine Kosova i naroda Kosova za demokratske razvoje na Kosovu, o doprinosu miru na Kosovu i u regionu. On je, nakon što je izrazio zadovoljstvo Skupštine Kosova o zajedničkim

sfondiramo Kosovo i njenu tržišnu privredu sa osnovnim zakonima, koji bi omogućili reaktiviziranje obilnih resursa Kosova, i to zbog nedostatka dovoljnih nadležnosti Vlade Kosova, kako bi vršila selekciju sponzorisanih zakona koji su potrebni Kosovu, i drugi, još teži, izazov koji se čini Kosovu - jeste ponašanje u susjedstvu, i

U mom svojstvu, kao predsednik Skupštine Milenijuma, bio sam svedok ovih u`asnih doga|aja iz sedišta Organizacije Ujedinjenih Nacija u Njujorku. Pre mesec dana, Organizacija Ujedinjenih Nacija je imala još jednu eksploziju u njenom sedištu u Bagdadu, jedno nihilisti-ko ubistvo, kojom prilikom je izvesni samoubica, automobil bombom, ubijao nevine ljude. Ja znam da se svi vi pridru`ujete u našoj odlu~noj borbi protiv terorizma, ekstremizma i netolerantnosti, ma gde se to pojavilo. Mi smo svi šokirani zadnjim vestima iz Stokholma, kada je Ana Lind, ministar inostranih poslova, izgubila `ivot kao posledica jednog brutalnog napada.

U nastavku g.Holkeri je naglasio: "Ja sam se ve} konsultovao sa kosovskim politi~kim liderima i, tako|e, pozdravljam rad koji }emo zajedni~ki u~initi tokom narednih nedelja i meseci. Naša efikasna saradnja je zna~ajna za nastavak razvoja na Kosovu. Me|utim, ni UNMIK, ni Kosovske institucije ne mogu pridobiti na štetu drugog. Realnost je takva da smo mi partneri, partneri u najdubljem smislu i jedino ako budemo zajedni~ki radili, mi }emo u svemu uspeti, jer mi }emo biti partneri. A sada imam zadovoljstvo da izrazim dobrodošlicu, još jednom na Kosovu, jednom drugom prijatelju Kosova, gospodinu Kris Paten, koji je komisioner Evropske Unije za spoljnu politiku".

Još od 1999. godine, nastavio je Holkeri, Evropska Unija je dala svoj doprinos, dodeljivši više od milijarde evra pomo}i za Kosovo, kao i ~etvrti UNMIK-ov stub. Evropska Unija je preuzela vode}u ulogu u transformaciji kosovske privrede, ona je, tako|e, stvorila jedan poseban mehanizam, a to je prate}i mehanizam o standardima, takozvani STM, koji }e pratiti ispunjavanje standarda Kosova, koji }e pomo}i kod utvr|ivanja kona~nog statusa Kosova. Finansijska pomo}, kao i sam ovaj prate}i mehanizam, predstavljaju

odlu~nost Evropske Unije da pomogne Kosovu da postane punopravan ~lan porodice Evropske Unije. Evropski kriterijumi za u~lanjivanje obuhvataju demokratske institucije, red i zakon u privredi, baziranoj na tr`išnoj ekonomiji.

Mogu re}i da su Vlada i Skupština, usvajanjem 27 zakona, ostvarili veliki uspeh ka stvaranju odgovaraju}e, prave sredine. Vlada ve} ima odgovornosti u raznim sferama svakodnevnog `ivota na Kosovu. Jedna stvar koja nas je du`e vremena mu~ila je dijalog sa Beogradom, i verujem da je sada pravi momenat za korak napred. Vlada ve} priprema svoj program razgovora sa Beogradom, koji }e uskoro po~eti.

Me|utim, jedna oblast, u kojoj su

prepreku za stvaranjem društva kojeg ciljamo. Stoga, podrška }e biti permanentna od strane Ujedinjenih Ameri~kih Dr`ava, Me|unarodne zajednice, Evropske Unije, koji su ina~e pomogli u mnogim dostignu}ima i mnogim oblastima. Me|utim, da bi Kosovo nastavio svoj put ka Evropi, treba da se još više u~ini i mora se nastaviti odlu~noš}u koja je izra`ena u otvorenom pismu. Dakle, treba odstraniti brutalnost koja smeta na putu ka Evropi.

Da vam ciljevi budu viši , od samog zaustavljanja kruga nasilja

U nastavku g.Kris Paten je rekao, kada sam po prvi put došao ovde niti sam sanjao da }u se jednog

Ne preduzeti poduhvate koji pove}avaju tenzije

Znam da ste svi zabrinuti za kona~ni status Kosova. To nije tema koja }e se danas tretirati, ali, naravno, nije ni neka tema koja }e se u nedogled odlagati. Ono što je najva`nije, jeste to da svako, bez obzira da li se nalazi u Beogradu, ili ovde u Prištini, treba da ne preduzme nikakve poduhvate kojim bi pove}ali tenzije. Ovo }u u~initi potpuno jasnim i sutra u Beogradu. Parlamentarne deklaracije protiv nezavisnosti su, blago re~eno, nekorisne. Takve bi bile i deklaracije o nezavisnosti, ako se ovde budu donosile. Nijedna ne bi imala ni najmanji uticaj na kona~nu odluku.

Ono o }emu danas diskutovati je po~etak jednog novog i konstruktivnog dijaloga sa Beogradom. To bi trebalo da bude prioritet za sve institucije Kosova i UNMIK, kako bi zapo~eo dijalog sa Beogradom o pitanjima koja se odnose na svakidašnji `ivot svih gra|ana Kosova.

Po~etak dijaloga bila bi jedna veoma pozitivna poruka za vašu zajednicu, isti bi pokazao da ste vi vo|e koje }e preuzeti odgovornost na sebe na veoma konstruktivan na~in i jasno pokazati da je Kosovo na pravom putu ka Evropi. To nije zbog toga što ste samo geografski i politi~ki deo starog kontinenta, ve} što ste dosta zreli da razgovarate s onima sa kojima se ne sla`ete po mnogim pitanjima. Niste usamljeni u tom dialogu. UNMIK }e biti na vašoj strani da bi vas podr`ao. Po~etak, kao što su treninzi civilnih slu`benika, koji }e se obaviti pod okriljem OSCE-a, u saradnji sa Institutom za mir Sjedinjenih Ameri~kih Dr`ava, pomo}i}e vašoj administraciji za ovo i još mnoge druge izazove.

napredak i uspesi još uvek nezadovoljavaju}i, je oblast povratka pripadnika manjinskih zajednica na Kosovu. Pre nekoliko meseci, kosovski lideri su pokazali veliku hrabrost i smelost u objavljivanju otvorenog pisma, kojim pozivaju pripadnike manjinskih zajednica da se vrate svojim domovima. Ja znam da }e se naš prijatelj, Kris Paten, slo`iti da multinacionalnost nema neku prepreku niti }e imati

dana obratiti Skupštini, izabranim rukovodiocima na demokratski na~in, ovde u Prištini. Mo`da bi dobronamerni posetilac trebao do}i ovde i primetiti napredak, kojeg ste postigli Vi, u partnerstvu sa medjunarodnom zajednicom.

Pitanje kona~nog statusa Kosova, još uvek nije na dnevnom redu, medjutim, ono što svima nama je potpuno jasno, jeste da Vaša

budućnost je u Evropi. To je bila psvećenost celokupne Evropske unije, u susretu u Solunu, juna meseca, i drago mi je što mogu još jednom to obećanje danas ovde potvrditi ponovo. Iduće godine, zemlje jugoistočne Evrope će se pridružiti našoj evropskoj porodici. Pre deset godina to je izgledalo kao nebeski san, nemoguća realizacija, ali, sada je već vidljiv demokratski razvoj zemalja, uz našu pomoć, koja pristupaju Evropskoj uniji. One su u tome uspeli. A to možete i Vi.

Uloga ove Skupštine je vrlo bitna da se shvati evropska budućnost za Kosovo. Vi ste demokratski izabrani predstavnici naroda i vaša je odgovornost da Kosovo vodite na putu stabilizacije, demokratizacije i modernizacije. Vi ste ovde da radite za dobrobit svih ljudi na Kosovu, bez obzira na etničku pripadnost ili na njihova politička i društvena ubedjenja. Ova Skupština je forum Kosovske demokratije, gde Vi raspravljate i argumentirate na demokratski i civilizovan način. Ne bismo se iznenadili ako po neki put budete i bućni. Buka u Skupštini, kao što znamo, je buka slobode.

Prošla je jedna godina, kada sam posljedni put bio na Kosovu, ali, sa velikim interesovanjem pratio sam sve događaje. Kao što već naglasio, bilo je dosta pozitivnih razvoja, na koje možete biti ponosni. Međutim, bilo je i tragedija u kontinuitetu, kao što su nedavna ubistva nedužne dece. Ovi učesni događaji nisu tragedija samo za `rtve, nego i za celo Kosovo. To je teška ljaga na reputaciji Kosova. Nasilje, `ijem je svedok i Kosovo, ne mogu zagarantovati zajednički miran `ivot na ovim prostorima, a to će imati posledica i za celu regiju. Dakle, Vi morate učinite sve što je moguće, kako biste predupredili ove napade i kontranapade. Znam da su mnogi Kosovski političari govorili protiv ovih napada, s toga još jednom `estitam Vama za ono što se uradili kao predstavnici celokupnog nara-

da Kosova. Svi Vi imate posebnu odgovornost, bez previjanja, da osudite loše ljude, koji su ubili njihove sunarodnike, ili njihove sudravnike.

Takodje, pozivam Vas da udvostručite napore, kako bi se Vaše reči pretvorile u dela, koja stvaraju promene. I, u tom radu treba da radite zajedno sa Vašim cenjenim partnerom - Ujedinjenim Nacijama. Vi i UNMIK morate biti ambiciozni i da ciljate više nego zaustavljanju ciklusa nasilja.

Poznato mi je da je do sada, ova Skupština, učinila dosta. Takodje i Vlada, Vaš partner UNMIK, ali realnost pokazuje da se mora daleko više uraditi, ne samo od Vas, koji ste u centru ovde u Prištini, nego to važi i za svaku opštinu širem Kosova. Nema drugog, značajnijeg zadatka za Kosovo, koje `eli dokazati da je privr`ena mirnoj demokratskoj budućnosti.

Međunarodna zajednica, vaši prijatelji u Americi i Evropi, koji su istomišljenici o ovim pitanjima - ne mogu vam dati političku volju da stvari unapredite, ovo treba da dolazi od vas samih. Postoji razlika između onog kada treba da budeš u stanju da nešto pomogneš i onoga kada sam sedneš za stolom. Mi `emo vas aktivno podržati u vašem dialogu, jer smo mnogo posvećeni regionu zapadnog Balkana. To smo mnogo puta dokazali velikom finansijskom pomoći, kao i našim političkim obuhvatom. Ne samo što `elimo da budemo učesnici dijaloga, jer `elimo da vam pomognemo, već i kao Evropska zajednica imamo mnogo iskustva za stvaranje konsenzusa između strana koje imaju drastične razlike, a isto tako, jer imamo veliki interes da se osiguramo da ovaj region na miran i demokratski način ide ka Evropskoj zajednici.

Reforme su vaša odgovornost

Implementacija reformi sličnih onima u regionu odvešće vas bliže Evropi. Vi ćete moći da pridobijete od prednosti regionalne saradnje, koja je već započela u jugoistočnoj

Evropi. Jasan primer je Sporazum o slobodnoj trgovini koji je UNMIK već potpisao sa Albanijom, pod okriljem Pakta za stabilizaciju. Učestvuje u ovoj mreži sporazuma poboljšaću vam pristup na tržištima i učiniće Kosovo mnogo privlačnijom za investitore. Za ovaj cilj, Evropska zajednica, ove godine, zajedno sa vama, sa privremenim institucijama i UNMIK-om, je prateći mehanizam, koji je naveo i gospodin Hollkeri, da vas uputi i približi Evropskoj zajednici, preko procesa koji će, da budem iskren, biti mnogo teški.

Veoma mi je drago što sam `uo za velika lična angažovanja premijera i ministara koji su učini u vezi s tim. Videli ste dugoročan i kratkoročan značaj ovog procesa, koji će vam ponuditi još jednu procenu o tome gde stoji Kosovo i poslućuje vam kao jedna vrsta mape kojim putem trebate ići.

Reforme su vaša odgovornost. `uo sam da ste na pravom putu. Dozvolite mi, primera radi, da spomenem koliko me je obradovalo kada sam `uo o omnibus zakonu o antidiskriminaciji, koji izražuje Vlada, po evropskim standardima. Mogu da vas ohrabrim da nastavite ovim putem i da Vam kažem da je Evropska zajednica bila i dalje će biti spremna da vam pomogne na svakom koraku na ovome putu. `elim da naglasim, da Evropska agencija za obnovu, aktivno pomaže Ured premijera, kao i razna ministarstva savetima stručnjaka, a isto tako poela je sa podrškom Skupštini stvaranjem jedne značajne administrativne i tehničke službe, ukoliko `elite da se bavite jednim sve većim zakonodavnim poslom.

Imate pravi trenutak da pokažete svetu da ste ovde bili u stanju da sahranite neprijateljstva prošlosti i da stvorite budućnost koja je pravedna za sve, bez obzira na veru ili etničku pripadnost, budućnost koja sve ocenjuje jednako, bez obzira na verska opredeljenja ili poreklo, rekao je Paten.

Nude zakonska rešenja za popis stanovništva

Skupština Kosova je vodila iscrpnu raspravu o Predlogu zakona o popisu stanovništva, doma}instava i stanova. Uvodno izlaganje je podneo ministar javnih slu`bi Jakup Krasni}i koji je naglasio da je ovaj zakon dospeo u Parlament tek posle tre}eg prosl|enja od strane Vlade.

Na osnovu Ustavnog okvira o privremenoj samoupravi na Kosovu (Uredba UNMIK-a 19/2001) i Administrativnog uputstva kancelarije premijera br.1/2002 o postupku izrad i predlaganja zakona, Ministarstvo javnih slu`bi je izradilo Predlog zakona o popisu stanovništva, doma}instava i stanova Kosova. Razlozi donošenja ovog zakona su brojni i raznovrsni. Ovaj zakon }e nuditi systemska zakonska rešenja za obavljanje popisa stanovništva i ovlastiti Zavod za statistiku Kosova da organizuje popis prvog aprila 2004.godine.

Ukoliko naše gra|ane u inostranstvu ne budemo obuhvatili popisom, osta}e neidentifikovani

U raspravi **Sabri Hamiti** je u~inio jedan opšti osvrt na predlo`eni zakon, pri ~emu je istakao da je on od posebne va`nosti za društvena kretanja na Kosovu. I pored toga, imam jedan suštinski i izuzetno va`an zahtev. ~ini mi se da je zakon neopravdano restriktivan, i to }u pokazati samo kratkom analizom predmeta zakona, odnosno ~lana 3 a) koji glasi: "Rezidentno stanovništvo" podrazumeva stanovništvo koje ~ine pojedinci koji se na dan popisa nalaze na teritoriji Kosova, kao i oni koji su privremeno odsutni manje od godinu dana" i ~lana 7 ta~ka 2 - "Popis obuhvata rezidentno stanovništvo i sve druge zgrade". Kao što vidite, ova dva ~lana su potpuno mimoišla sve gra|ane Kosova koji privremeno `ive i borave u inostranstvu prete`no u Zapadnoj Evropi, a ~iji broj iznosi oko 400 hiljada. Ja otprilike ka`em toliko, jer niko ne zna ta-an broj, zbog toga što nisu popisani. Vama je poznat pokušaj iz 90-tih godina kada su organizovane institucije Kosova ~inile napore za obavljanje popisa, ali je ostao na pola puta, zna-i nije u potpunosti izvršen zbog zabrana srpskih vlastih, a rezultati nisu bili javno objavljeni. Ovo je veoma krupan i suštinski problem za Kosovo, jer imamo veliki broj stanovnika koji privremeno radi i `ivi u inostranstvu, te ukoliko ne budu obuhva}eni

Demografska struktura i osnovne socio-ekonomske karakteristike stanovništva koje sadr`i zakon:

- ukupan broj i teritorijalna rasprostranjenost stanovništva Kosova,
- broj i prostorna rasprostranjenost i struktura naselja i zgrada koje se koriste za stanovanje i druge namene,
- uslovi stanovanja i `ivotnog standarda stanovništva.

Prema tome cilj popisa stanovništva i doma}instava na Kosovu sastoji se u tome da obezbedi podatke o stanovima i socio-ekonomskim i demografskim karakteristikama stanovništva radi njihovog koriš}enja od strane zainteresovanih dr`avnih, javnih i privatnih institucija.

Ovim zakonom }e se omogu}iti pravnovaljani popis stanovništva, doma}instava i stanova na Kosovu, jer popis iz 1991. godine koji je sproveden od strane Zavoda za statistiku Jugoslavije, s obzirom na to da ga je albansko stanovništvo Kosova bojkotovalo.

Prvo poglavlje sadr`i opšte odredbe, svrhu popisa, predmet zakona, organe koje sprovode popis kao i rezultate popisa, dok drugo poglavlje utvr|uje nadle`nosti i odnose odgovornih organa za popis odnosno Centralne komisije popisa i drugih centralnih i opštinskih organa. Tre}im poglavljem se ure|uje obaveza Vlade, Ministarstva javnih slu`bi, Ministarstva finansija i Zavoda za statistiku Kosova da izvrše pripreme za popis i dostavljaju Skupštini na usvajanje. ~etvrto poglavlje propisuje postupak popisa, javnost ove kampanje, kao i obavezu svih institucija da se stave u slu`bu sprovo|enja popisa, istakao je ministar Krasni}i.

popisom, ne}e ni biti identifikovani, što po meni predstavlja veoma opasnu situaciju.

Zato predla`em da se u zakonu, po-ev od naslova ka`e popis stanovništva sa stalnim stanovanjem na Kosovu i stanovništva koje privremeno boravi u inostranstvu, ili da se pojedinim ~lanovima reguliše ova materija, a ako je to neizvodljivo, ovde obe}ati da

je se izraditi poseban zakon za popis naših građana u inostranstvu.

S tim zadržaju se na dva suštinska termina koji predstavljaju ključne materije koja nedostaje u ovom zakonu. Kao se "rezident". Ovaj izraz na albanskom ne znači baš ništa. To su preuzeti termini iz drugih jezika, a na albanskom bi bilo potpuno jasno da se kače stalni stanovnik Kosova ili privremeni stanovnik u inostranstvu. Termin nerezidentan, ako bismo ga preveli na albanski jezik, znači otprilike kao beskućnik. Još jednom ponavljam da građane Kosova u inostranstvu ne možemo ostaviti nezbrinute, bez otadžbine i bez građanskog i državnog identiteta.

Ismajl Kurteši je naglasio da se parlamentarna grupa DPK zalaže za to da se obezbedi jedan depolitizirani zakon koji počiva na stručnim standardima, na osnovu kojih će se obezbediti profesionalni popis koji će održavati kosovsku realnost i omogućavati donošenje pravilnih odluka u svim oblastima, s obzirom na to da je primarna funkcija statistike

prikazivanje stvarnosti i rešavanje problema u vezi sa popisom.

Na Kosovu žive na hiljade građana koji su pre nekoliko godina iseljeni iz Preševske doline, Makedonije i drugih krajeva koji, iako žive ili rade ovde, plaćaju doprinose, imaju i svoja imanja, još uvek nisu u mogućnosti da pribave lične isprave. Sa sličnim teškoćama suočavaju se i brojni radnici u inostranstvu koji su povezani sa Kosovom i imaju svoja imanja ovde, a takođe stalno pomažu i ulažu na Kosovu. Naime, iako su usko povezani sa Kosovom, tretiraju se kao stranci, prinuđeni su da koriste strane isprave i ne mogu da ostvaruju svoja prava kao drugi

građani Kosova. S druge strane, pak, nesavesni građani, potpomognuti od raznih prevaranata i usluga lokalne administracije, falsifikovanim podacima u Srbiji ne samo što obezbeđuju lične isprave, nego takvim dokumentima vrše i prenos vlasništva. Mi smatramo da je pre početka popisa veoma bitno da se završi posao oko utvrđivanja naziva ulica, sela i naselja na Kosovu, kako bi građani posle popisa imali i svoje tačne adrese.

Dragiša Krstović je kazao da ima suštinskih principijelnih primedaba na predloženi zakon. Što se tiče stava koalicije "Povratak" i stanovništva srpske zajednice, ovaj zakon je neprihvatljiv. Iako ne dovodim u pitanje značaj ovog zakona za popis stanovništva, domaćinstava i stanova, jer Kosovo mora da ima jedan takav zakon, ali bi morao da bude drugačiji od predloženog. Moja prva primedba koju često ponavljam sastoji se u tome da u izradi ovog kao i zakona koje smo ranije imali na dnevnom redu, nisu uključeni srpski stručnjaci, što znači da se ova praksa stalno ponavlja. Vlada se oglašuje, pa čak jasno pokazuje svoju nameru da oko ovih pitanja uopšte ne angažuje srpske stručnjake u izradi zakona koje donosi Skupština. Moja druga primedba odnosi se na opasku koju je izneo Sabri Hamiti, ali je gospodin Hamiti izrazio zabrinutost za hiljade građana iz albanske nacionalne zajednice koji su trenutno u inostranstvu, što je tačno, a ja izražavam svoju uznemirenost za one hiljade Srbe koji su do 1999. živeli na Kosovu i Metohiji, a sada žive van Kosova.

Odgovarajući na deo izlaganja prethodnog diskutanta, Sabri Hamiti je naglasio da me gospodin koji je govorio posle mene spomenuo i nastojao da interpretira ono što sam ja rekao. Neko iz Predsedništva ovde kaže da je on to, znači, podržao. On to nije podržao, već je interpretirao. Ja veoma dobro znam šta govorim.

Ja nisam dao nikakvo nacionalno opredeljenje, niti albansko, niti srpsko, niti romsko, niti egipćansko, niti bilo kakvo drugo opredeljenje. Ja sam rekao: "Ljudi koji su građani Kosova i privremeno borave u inostranstvu". Stoga, ja znam šta kažem i zašto to kažem. Interpretacija prejudicira, jer gospodin misli da ja govorim samo o Albancima, a on ima dužnost da govori samo o Srbima.

Zatvara se poglavlje popisa stanovništva prema određenim političkim interesima proteklih vremena

Fetije Kpuska je naglasila da se popis stanovništva Kosova postavlja kao hitno i neophodno pitanje,

/ nastavlja se u 8 stranici /

u prvom redu zbog ~injenice da ovakvog popisa nije bilo ve} više od 20 godina. Razlozi zašto se to tako dogodilo, su poznati svima, zato ih ne}u spomenuti. Kao što je poznato, ovakvi popisi u zemljama sveta se redovno vrše svakih 10 godina. Istini za volju, do sada su na osnovu raznih statisti~kih i demografskih metoda, prezentirani aproksimativni podaci raznih organizacija i institucija o pribli`nom broju stanovništva Kosova, koji ne mogu biti ni ta~ni, niti slu`beni. Sveobuhvatan popis stanovništva, doma-instava i stanova na Kosovu, obezbedio bi osnovu slu`benih vrlo dragocenih i neophodnih podataka kako za stanove, tako i za pripadnost stanovništva, pol, starost, etnitet i region. Popis }e realno, osim broja stanovnika i njihovog socijalnog i materijalnog stanja, prikazati i njegovu strukturu, broj školaraca, broj zaposlenih, nezaposlenih, penzionera - dakle bila bi to sveobuhvatna statistika prema kategorijama i slojevima stanovništva ili, kako to nazivaju sociolozi, prema socijalnim stratifikacijama.

Naim Maljoku, pošto je, u ime parlamentarne grupe Alijanse za budu}nost Kosova, visoko ocenio zna~aj donošenja ovog zakona za Kosovo, rekao je da se u prošlom veku manipuliralo i uglavnom su zloupotrebjeni podaci o stanovništvu Kosova i to za razne političke ciljeve i uglavnom na štetu albanskog stanovništva. Manipuliralo se sa etni~kom, verskom, polnom i drugom pripadnoš}u. Zakon je vrlo zna~ajan za privredni razvoj Kosova, jer na osnovu podataka koji se dobijaju popisom stanovništva vrši se i planiranje privrednog razvoja Kosova, prostorno planiranje Kosova, a Ministarstvo za obrazovanje donosi plan o razvoju obrazovanja. Dakle, u svim sferama i

oblastima društva stvara se osnova za izradu planova razvoja na osnovu podataka koji proizilaze iz popisa stanovništva. Smatramo da je kona~no došlo vreme i trenutak kad treba da znamo koliko stanovnika `ivi na Kosovu, uklju~uju}i i procenat etni~kog, verskog i drugog stanovništva.

Zakon unapre|uje i polo`aj dr`avnosti Kosova

Ramadan Keljendi je naglasio da jedan od zakona koji unapredjuje i polo`aj dr`avnosti Kosova je i ovaj Predlog zakona, koji }e omogu}iti popis stanovništva, doma-instava i stanova na Kosovu. Ovaj zakon }e biti prvi koji }e imati Kosovo, sa kojim se zatvara poglavlje popisa stanovništva prema odre|enim političkim interesima proteklih vremena. I pored toga, smatram da pre po~etka sprovo|enja ovog zakona, koji ima svoji zna~aj i te`inu, treba neminovno da imamo usvojen Zakon o nazivima naselja na Kosovu, jer bez toga nazivi }e zaista stvarati probleme prilikom popisa.

Popis stanovništva i doma-instava }e izneti na videlo popise Statisti~kog zavoda Srbije iz 1991.godine, kao specifi~ne popise koji su, kako malo pre rekoh, slu`ili politički odre|enog re`ima, nastoje}i da izmene strukturu stanovništva Kosova i da iznose sada ve} poznate ciljeve. I pored toga, u ovoj fazi pismene ovog zakona imamo prepreke ukoliko se ne uspe da opštinske katastarske uprave i Katastarska agencija Kosova obezbede potrebnu dokumentaciju za popis, obzirom da se mnogi takvi dokumenti ne nalaze u našim rukama, jer su prigrabljeni.

Pre po~etka popisa stanova, treba objasniti odnos izme|u pravog nosioca stambenog prava i koris-

nika stanova, kada se zna da je od 1990.godine veliki broj Albanaca, a taj broj iznosi 158.000, proteran s posla ,a time su izbugili i stambeno pravo.

Rustem Ibiši je naglasio da poslanici grupe drugih zajednica ovaj Nacrt zakona ocenjuju vrlo šturim, koji vrlo neprecizno definiše materiju. Dakle, svaki popis stanovništva, kao što je to praksa u svetu, je neophodan kako bi se znalo koje }e se stanovništvo smatrati stanovništvom jednog naselja ili regiona. Postoje dve kategorije shvatanja ukupnog stanovništva: prva - stalno stanovništvo, a druga - prisutno stanovništvo. Stalnim -rezidencijalnim stanovništvom (termin se ovde pogršno upotrebljava) jednog regiona se smatraju sva ona lica koja su u tom regionu imali mesto stalnog boravka, bez obzira da li su u trenutku popisa bili prisutni ili nisu.

Mahir Jakd`ilar je tako|e ocenio da je ovaj Nacrt zakona od posebnog zna~aja, izra`avaju}i uverenje da }emo imati popis prema demokratskim na~elima. Poznato je da su 51, 61, 71, 81 i 91 godine izvršeni popisi na Kosovu, ali oni pripadaju vremenu komunizma, tako da je svako procenio rezultate svojevolljno. Ovaj popis treba da zaista bude demokratski, stoga }e i turska zajednica isti u potpunosti podr`ati. Re~ rezidentan, rekao je Jakd`ilar, treba da se preciznije objasni, jer su sa Kosova u 10 zadnjih godina raseljeni i pripadnici turske zajednice. Povodom popisa, naglasio je on, u komisijama za popis treba da bude i ~lanova turske zajednice, a obrasci treba da budu i na turskom jeziku.

Tom Hajdari je rekao da u ovaj Nacrt zakona posebno poglavlje treba da zauzme i popis u oblasti agrara Kosova.

Zakoni koji }e va`iti na celoj teritoriji Kosova

Da ang`ovanje bude još ve}e u nastavku procesa povratka raseljenih, a naro-ito kada je re- o raseljenima unutar teritorije Kosova re-eno je u toku susreta Daci - Holkeri

Pitanje sigurnosti na Kosovu, povratak raseljenih, pitanje nestalih, pripreme za po-etak razgovora sa Beogradom kao i razvoj privrede Kosova bili su centralna tema na sastanku predsednika Skupštine Kosova, akademika Ned`ata Dacija sa novim šefom UNMIK-a, Harijem Holkerom koji je odr`an u zgradi Skupštine Kosova u Prištini. Konstatovano je da je potrebno da se u svim tim procesima više uklju-i doma}e stanovništvo.

Predsednik Skupštine, akademik Ned`at Daci je naglasio i ovom prilikom da je na Kosvu sigurnije nego u mnogim razvijenijim zemljama Evrope, dakako zahvaljuju}i UNMIK-u, me|utim rezultati bi bili još ve}i da su se više ang`ovali u tim procesima stanovnici Kosova. Nama je potrebna još jasnija vizija budu-nosti Kosova, jer pitanja o budu}nosti Kosova koja se pominju u rezoluciji 1244 ponavljaju nam se ve} više od 4 godine. Kosovu je potreban zakon koji }e nadvladati na celoj teritoriji, istakao je profesor Daci. Govore}i o raseljenima, re-eno je da je potrebno još ve}e ang`ovanje u nastavku procesa povratka, naro-ito kada je re- o raseljeim licima unutar teritorije Kosova, obezbe|uju}i potpuno slobodno kretanje gra|ana.

O svim tim razvojjima vo|eni su otvoreni razgovori, dok su sagovornici obe}ali uzajamnu saradnju u tim pro-

Susret Daci - Holkeri

cesima. Podr`an je tako|e što skoriji po-etak dijaloga Priština - Beograd jer je naglašeno da su razgovori u interesu obeju strana. "Otpo-nimo sa onim što je zajedni-ko za nas i što nas vezuje, jer mi takvih zajedni-kih stvari u smislu evropskog i me|unarodnog imamo dosta. Ja sam sre}an što mogu konstatovati da postoje elementi da se ovde stvara nešto zajedni-ko i da su oni o-igledni", rekao je Holkeri.

Profesor Daci je novom šefu UNMIK- ove administracije stavio do znanja da }e da ga podr`i dok god se ne postignu standardi za asociaciju u EU i u evro-atlantskim integracijama, ali je tako|e stavio do znanja i to da se ne}e usturu-avati da se distancira u periodima kada svi mi zajedno Kosovu i njegovom narodu ne pru`amo jasnu viziju.

Iz Beograda nam sti`u poruke još opasnije (mra-nije) od onih za vreme fašizma na Balkanu. Ja jesam za dija-

log, istakao je akademik Daci, jer je bolje da se i sa najgorim protivnikom pije kafa nego li da se politi-ki ili na bilo koji drugi na-in ratuje. Me|utim, po prvi put, mo`da na najotvoreniji na-in, svojstven meni, rekao sam da ne}u podr`ati dijalog u Briselu. Brisel nije mesto kosovskih te`nji za dijalog, ono je naša te`nja da se uklju-imo u Evropsku uniju. Brisel nije pru`io Kosovu viziju ni u jednom periodu, ni za vreme okupacije, Vašington je bio taj koji je to pru`io i iz tih razloga sam dao kompliment i pohvalu tadašnjoj ameri-koj administraciji što `elim da se tako nastavi i u budu}nosti. Ima}emo partnerstvo sa UNMIK-om, vode}i ra-una da budemo odgovorniji pred elektoratom, jer smatram da je moj šef (bos) narod Kosova. Na sastanku je vladalo sli-no mišljenje obeju strana, što daje nadu da }e se ovi ciljevi i posti}i, istakao je akademik Ned`at Daci.

Nezavisnost- bo`i-ni dar

Predsednik Skupštine Kosova Ned`at Daci imao je susret sa ~uvenim ameri-kim profesorom me|unardnog prava i odnosa Paulom Williamsom, poznat po uspešnoj posredni-koj ulozi u zemljama sukoba kao u Bosni, Avganistanu, Gruziji i dr.

Razgovaralo se uglavnom o izgledima i mogu}nostima dijaloga izme|u Prištine i Beograda i o-ekivanjima Kosova od tih razgovora.

Profesor Williams koji predstavlja legalnu instituciju posredovanja i obilno koristi iskustva, znanja i veštine bivših advokata ameri-kog Stejt departmana je rekao da je nezavisnost jedino rešenje za Kosovo, dodaju}i pritom da je me|unarodna zajednica oduzela Kosovo Srbiji, pa prema tome nadle`nosti treba da prenesu doma}im institucijama.

Profesor Daci je istakao da je konstituisanjem Skupštine Kosova predvideo da }e 2004. godina biti godina nezavisnosti Kosova i da mu je to tada izgledalo veoma blizu. Danas, -dodao je on, imaju}i u vidu ukupna kretanja i zahteve, to vreme mi se ~ini predaleko. Samostalnost i nezavisnost Kosova izgleda mi kao bo`i-ni poklon, naglasio je Daci.

Opštine su potpuno lišene svih prava na imovinu

Osnovni zahtev Asocijacije kosovskih opština je da one imaju ponovo u posed sva zemljišta koja su im ranije pripadala i na kojima se nalaze zna-ajni objekti za privatizaciju

Kosovske opštine posle zadnjih događaja, doveđene su u jednu paradoksalnu situaciju što se ti-je imovine. SPS je dao neograni-enu autoritet KPA-u, lišavaju}i u potpunosti opštine prava na posedovanje te imovine. Pošto postoji samo Pravilnik o osnivanju KPA, ali i Pravilnik o na-činu tretiranja imovine, KPA je preuzeo neograni-eno pravo da sama odredi pravila i ista sama primeni. Na osnovu tog neograni-enog autoriteta, ova agencija je odlu-ila da opštine ne raspolau`u nikakvim pravima na posed nad društvenom imovinom, obuhvataju}i ovde i objekte i imovinu. Na taj na-čin opštine su dovedene u situaciju da nemaju gde izgraditi škole, de-ja obdaništa, de-ja igrališta, ambulante, bolnice, sportske terene, dom kulture, biblioteke, galerije umetnosti, muzeje, parking za vozila i ostale objekte. Ovo su bili neki od naglašenih problema koje su izneli Lutfi Haziri i Adem Salihaj u ime Asocijacije kosovskih opština, u toku susreta sa predsednikom Skupštine Kosova, Ned`atom Dacijem. Zahtev Asocijacije je da opštine ponovno poseduju sva zemljišta, na kojima se ne nalaze zna-ajni objekti za privatizaciju, kao i zemljišta koja su višak i ne koriste se od raznih društvenih i javnih preduze}a i, da te površine budu odre|ene u skladu sa zahtevima i potrebama gradova, u okviru njihovih urbanisti-kih,

ruralnih i prostornih planova kojima one raspolau`, ili na osnovu njihovih projekata koje }e imati u budu}nosti. Opštine su ravnopravan faktor sa ostalima u svim pitanjima privatizacije društvenih i javnih preduze}a. Posle privatizacije, fondovi od prodaje objekata, osim jednog dela koji bi pripao radnicima tih privatizovanih preduze}a, ostali deo treba da ostane opštinama. Ta sredstva treba upotrebiti za stvaranje uslova za odr`ivi privredni razvoj, za ure|enje srušene infrastrukture tih opština, obuhvataju}i puteve, kanalizaciju, vodovod, elektri-ku mre`u, zatim za izgradnju škola, bolnica, ambulanti, de-jih obdaništa kao i ostale zna-ajne objekte za opštinu.

Predsednik Skupštine Kosova Ned`at Daci, nudio je podršku Skupštine Kosova u aktivnostima ove asocijacije radi pronala`enja institucionalnog rešenja u toj oblasti. Dokument koji sublimira ovu problematiku, a koji je predat predsedniku Skupštine, bi}e dostavljen Komisiji za Izakodavstvo, sudska pitanja i Ustavni okvir

Skupštine Kosova, dok }e, u raspravama u vezi sa ovom problematikom, biti pozvana i ova asocijacija.

Opštinske skupštine preko Asocijacije opština potvrdile su potpunu podršku precesu privatizacije na Kosovu ali, zahtevaju da pitanje regulisanja opštinskih imanja, treba ponovno razmatrati i da se ista uredi zakonom.

Treba unificirati sistem obrazovanja na Kosovu

Kao ključna tačka razvoja nove strategije, koju priprema Ministarstvo, je unifikacija sistema obrazovanja, obezbeđivanje potrebnog školskog prostora za sve nivoe, obezbeđivanje obrazovanja za sve, postizanje prihvatljivih rezultata učenika na svim nivoima obrazovanja, saglasno međunarodnim standardima i ohrabrenje roditelja i društva uopšte na podražavanju obrazovanja, kao i javno informisanje o rezultatima i poteškoćama u obrazovnom sistemu.

Na sednici Skupštine Kosova od 20. juna, razmatrano je opšte stanje obrazovanja na Kosovu. Uvodno izlaganje na ovu temu je dao ministar za obrazovanje, nauku i tehnologiju, Redžep Osmani, koji je naglasio da ministarstvo, još na početku, svoju delatnost je zasnovalo na stručnom vođenju sistema obrazovanja, izradom i donošenjem plana delovanja, koji je precizno koncentrisan kakve rezultate želi da postigne u ovoj fazi razvoja, u cilju ispunjavanja potreba za promenama.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju za prvu godinu delovanja, planira da postigne sledeće objektivne ili rezultate:

- kompletiranje infrastrukture na osnovu zakonske regulative;
- izgradnju, proširenje i renoviranje školskih objekata na svim nivoima obrazovanja;
- izradu i izdavanje nastavnih udžbenika;
- osposobljavanje nastavnika za sprovođenje novih metodologija u procesu nastave i učenja na svim nivoima;
- opremanje škola potrebnim nastavnim sredstvima;
- podizanje centara za vođenje sistema informisanja u obrazovanju;

- poboljšanje uslova za obrazovanje da je izradilo takvu strategiju. Mi imamo, ali tražimo da se ta strategija stavi na razmatranje na sednici Skupštine Kosova.
- poboljšanje materijalne osnove i uslova rada za sve radnike obrazovanja, učenike i studente;
- nastavak i međunarodna saradnja u svim oblastima prosvete;
- razvoj raznih projekata u prosveti i prezentacija međunarodnim donatorima;
- reorganizacija administracije u institucijama prosvete, u skladu sa propisima.

Međutim, kao glavna tačka za razvoj nove strategije, koju priprema Ministarstvo, je unifikacija sistema obrazovanja, obezbeđivanje potrebnih školskih prostorija za sve nivoe, obezbeđivanje školovanja za sve, postizanje prihvatljivih rezultata učenika za sve nivoe školovanja u skladu sa međunarodnim standardima i ohrabrenje roditelja i društva u celini za podršku prosveti i javnom informisanju o rezultatima i poteškoćama u sistemu obrazovanja, rekao je ministar Osmani.

Preporuke

U ime Komisije za obrazovanje, Hajredin Kušić podneo je pred poslanicima sledeće preporuke. Tražili smo od Vlade, kao preporuku, da izradi strategiju razvoja sistema obrazovanja i da se ista usvoji na Skupštini i u međuvremenu, trebamo biti fer, dobili smo informacije od Ministarstva za

Druga preporuka: Da se usaglasi sistem obrazovanja na Kosovu i da se uklone paralelizmi, jer smo svedoci da na Kosovu još uvek nemamo jedinstven veći paralelne sisteme. Tražimo od organa za sprovođenje, odnosno od Vlade da to učini.

Treće angažovanje: Da se Vlada angažuje za poboljšanje materijalnog stanja i u roku od jednog meseca, mi smo tako zamislili, iako možemo biti na odmoru, da ponudi projekat, a razlog za to je da pre nove akademske godine znamo naše stanje, naše mogućnosti kako bi poletak bio uspešan. Dakle, ne treba akademsku godinu da ponemo sa dilemama!

Četvrta preporuka: Da se donese Zakon o naučnim delatnostima. Mi znamo da sada imamo Zakon o osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju, ali je potrebno da imamo i zakon koji stimuliše ili reguliše i naučna pitanja.

Peta preporuka: Da se stvore savremeni standardi za procenu.

/ nastavlja se u 12 stranici /

Takvu konstataciju možete naći i u preporuci ili izveštaju rada Ministarstva, ali mislimo da u našem sistemu obrazovanja treba da imamo savremene standarde za procenu znanja, truda i drugih angažovanja.

Šesta preporuka: Da se definiše sadašnja pozicija postojećih instituta i stimulišu novi. Na Kosovu danas imamo mnogo instituta koji rade ili ne rade, ali su bili osnovani i ne zna se danas njihova aktivnost ni stav, a pre svega njihova pozicija.

Bilo bi dobro da se u određenom vremenu definiše koja je njihova pozicija, i ukoliko imamo potrebe za dodatne institute, sigurno je za to trebati da brine Vlada, odnosno da ih stimuliše.

Sedma preporuka: Da Vlada stimuliše saradnju naših obrazovno-naučnih institucija sa međunarodnim institucijama. Mislimo da je potrebno da u tom smislu imamo posebne projekte, naročito materijalnu stimulaciju, kako bi naše institucije upoređeno saobavljanjem bavljanjem svojih poslova mogle da se uključe u pravu i korektnu saradnju sa međunarodnim institucijama.

Osma preporuka: Da se vrši profilizacija i profesionalizacija srednjih škola. Verujem da je ovo hitno potrebno za naš celokupni obrazovni sistem a naročito zbog činjenice da trenutno imamo preko 18.000 zahteva za upis na Prištinskom univerzitetu dok za to imamo samo 5.000 mesta. To bi podrazumevalo da ako bismo imali profilizovane i profesionalizovane srednje škole dobili bismo sposobne mlade za tržišnu privredu i u tom slučaju, od njih, manji broj bi videlo rešenje za upis na Univerzitetu. sa procesom reformi na Univerzitetu.

Deveta preporuka: Da se nastavi sa procesom reformi na Univerzitetu.

Deseta preporuka: Da Vlada

sarađuje sa obrazovno-naučnim institucijama i da za svoje potrebe angažuje eksperte.

Jedanaesta preporuka: Da se Vlada zalaže i brine o našim školama i obrazovno-naučnim institucijama kako bi one bile depolitizovane. To pitanje je veoma jasno predviđeno zakonom, ali ipak mislim da je potrebno da se to sprovede i u praksi.

Dvanaesta preporuka: Da se daju predlozi za izgradnju novih obrazovno-naučnih institucija, tj. izgradnju objekata i njihovo održavanje. Naravno, za to je potrebna podrška Skupštine, jer je sigurno za to bit potrebna budžetska sredstva jer su postojeći objekti nedovoljni za osnovne i srednje škole i za univerzitet.

Trinaesta preporuka: Da se izradi jedan poseban projekat za stimulisanje novih i postojećih kadrova. Prvenstveno mislimo da ovde ima mesta i prostora za nove kadrove, ali je sadašnje materijalno i ostalo stanje takvo da ne omogućava našim školama ili Univerzitetu da budu atraktivni, odnosno da postojećim kadrovima pružaju mogućnost za njihovo stalno profesionalno usavršavanje.

^etrnaestom preporukom je učinjen mali propust. Reč je o formiranju Nacionalnog saveta za reforme u obrazovnom sistemu. Mislimo da je to ime diskutabilno, ali možemo ga nazvati "Centrom", ili kako vi mislite da je bolje. Mišljenja smo da na Kosovu ima potrebe a i mogućnosti za jednim takvim savetom koji bi imao ulogu nadzornog organa nad celokupnim obrazovnim sistemom kao i nad reformskim procesima jer smo svi uvereni da ceo sistem, od predškolskog do Univerziteta, treba da bude pokriven u reformama. Dakle, potrebna je saradnja takve vrste koja nikako ne bi bila na paralelni organ ministarstva, već bi bio vrsta organa koji je stalno pratiti reforme od Skupštine preko

ministarstva do škola, a naročito njihovu evoluciju.

Petnaesta preporuka: Predvideli smo osnivanje jednog Nacionalnog fonda radi materijalne podrške naučnoj delatnosti. Verujem da svi mi znamo da imamo slušajevne kada naši ljudi žele da se bave naučnim aktivnostima unutar ili van Kosova, ili kada se naši ljudi ili novi talenti pozivaju na školovanje van zemlje. Zbog toga mislim da je potrebno da se ustroji nacionalni fond koji treba da bude podržan od strane budžeta Kosova, ali i od domaćih i stranih donatora kojima bi za cilj bila stalna podrška kadrovima, to podrazumeva prvenstvo deficitarnim kadrovima. Mislim da to nije toliko teško posao da se uradi a olakšao bi trud mnogim našim ljudima koji žele da se bave naučnom delatnošću. Šesnaesta preporuka: da se rade projekti koji je pospešiti konkurentne sposobnosti u obrazovanju. Mislimo da u obrazovanju, pre svega, ima potrebe da se rade konkretni projekti koji je da pospešuju konkurentnu sposobnost između studenata, učenika, pa i samih nastavnika.

Slika na stanovišta

U nastavku reč je uzeo šef parlamentarne grupe DSK

Sabri Hamiti koji je istakao: pošto smo slušali ministra i f a k t i ~ k e z a k l j u ~ k e Komisije za

o b r a z o v a n j e potpunu saglasnost naših viđenja, i ja bih rekao da nas ovo ohrabruje, da je ova oblast od posebne važnosti za život na Kosovu i za njegovu budućnost i da je imati svoje samopoštovanje i poštovanje društva. Sama diskusija ovog nivoa na plenarnoj sednici Skupštine, ističem još jednom, ohrabruje nas jer se društvo na Kosovu vraća temeljnom tretmanu ovog dela

našeg života, i bi}e determinanta naše budu}nosti.

Na po-etku sam rekao da poglede ministarstva i skupštinske Komisije za obrazovanje vidim kao jednako vredne. Samo sam hteo da -estitam ministarstvu na institucionalnom anga`ovanju na kulturnoj artikulaciji svojih vi|enja u svom izveštaju i onoga što oni nazivaju strategijom. Imam dva dokumenta i zahtevam i od ostalih ministarstava da komuniciraju sa nama u ovoj formi i na ovom nivou.

Arsim Bajrami je istakao da smo stvorili zakonodavstvo i trasirali put za reformu obrazovanja na Kosovu, ali sada treba da profesionalnim kriterijumima izgradimo

zaista prosvetu koja je potrebna Kosovu. Ovom prilikom uvek moramo imati u obzir dva kriterijuma: Kriterijumi građanskih standardizovanih vrednosti prosvete koji se koncipiraju na evropskom nivou i kriterijumi posebnosti Kosova. Na Kosovu funkcioniše samo jedna javna institucija visokog obrazovaja - Universitet Prištine koji je osnovala Skupština Kosova. Ova insitucija je imala ne samo akademske i obrazovne vrednosti nego i vrednosti koje svi mi znamo.

Drugo pitanje koje nas uznemirava, isti-e **Bujar Dugoli**, šef parlamentarne grupe ABK, je pitanje odnosa izme|u institucija, u ovom slu-aju ministarstva i obrazovnih institucija uklju-ivši tu i Uuiverzitet i ostale sindikate.

Svi smo svedoci raznih napisa u novinama, i ocena da ovi izveštaji nisu na potrebnom nivou. Vlada i ministarst-

vo moraju da znaju svoje zadatke a isto to moraju da znaju i obrazovne institucije, Univerzitet i Sindikat. Ni Vlada a ni ministarstvo ne treba da igraju ulogu tutora i mešanja u autonomiju Univerziteta. Ovde sam slušao kolegu koji je rekao da je Skupština Kosova osovala univerzitet 1970 god. Ali, ovo ne zna-i da Skupština Kosova u novonastalim okolnostima, u ovoj demokratiji koja se instalira na Kosovu, ne treba da se meša u rad obrazovnih institucija visokog školstva, u njegovu unutrašnju organizaciju obuhvataju}i i sistem finansiranja ili participacije studenata.

Smilka Milosavljevi}, u ime parlamentarne grupe "Povratak" je isticala da kada je re- o visokom obrazovanju mi imamo licencu za rad, u skladu sa autonomijom univerziteta a

pristupamo reformi obrazovanog procesa u skladu sa Bolonjskom deklaracijom. To je zna-i što se ti}e visokog obrazovanja. Što se ti}e osnovnog i srednjeg, poznato vam je da smo u toku prošle godine dobili odobrenje od Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara da se reformom zapo-nemo godinu dana kasnije i mi smo to ispoštovali i zna-i od jeseni po-injemo sa reformom u smislu devetogodišnjeg osnovnog obrazovanog procesa, u skaldu sa me|unarodnim priznatim standardima.

Sadik Idrizi, u ime parlamentarne grupe "Ostale zajednice" je ocenio da su p r o b l e m i razli-iti od jedne do druge zajednice. Ima zajednica koje obrazovanje sti-u na albanskom jeziku, aškalijske i druge i koje imaju problema

oko upisa na fakultete. Zna-i tra`e nešto dodatnih mesta da kao zajednica dobiju jer tamo jeste konkurencija, tamo jeste upis prema kriterijumima koji postoje, ali tra`e i zahtevaju da dobiju odre|ena mesta na fakultetima.

Romska zajednica je suo-ena sa problemom obrazovanja na svim nivoima što zna-i da moraju da se u-ine dodatni naponi i od strane Ministarstva. Bio je pozvan u ekspertskom timu i predstavnik Romske zajednice da bi se napravili prvi koraci i oko uvo|enja nastave ,odnosno elemenata na ovom jeziku, zna-ajnih za ovu zajednicu.

Što se ti-e Turske zajednice, ona je mislim u boljoj situaciji od ostalih zajednica jer ima obrazovanje na svim nivoima, na osnovnom, srednjem visokom nivou. Kod ove zajednice je izra`en problem dokumentacije na turskom jeziku u onim školama gde se nastava izvodi na ovom jeziku. Prošle godine je u Pe}i otvoren i Fakultet za biznis na bosanskom jeziku. Na jesen o-ekujemo i fakultet za edukaciju u Prizrenu. Mislim da je tu otprilike stvar pri kraju i imamo podršku ministarstva i na bosanskom i na turskom jeziku.

Reforme tra`e energiju, ali i materijalnu podršku

Fatmir Sejdiu je rekao da se nalazimo u jednom procesu koji je u toku, reforme koje tra`e energiju ali i materijalnu podršku - veoma sna`ne paralele. Ne m o ` e m o doznoliti i mslim da Vlada treba da uzme u obzir,

da idemo postupcima inercije u delatnostima npr. Ujedinjeni sindikat ili neko drugi da inicira aktuelnu materijalnu poziciju prosvetnih radnika da jena inekcia kao što re-e malo pre kolega, da bi se prevazišlo stanje. Ne mo`emo doznoliti, isto tako, paralelno i nije u redu da u prethodnom obaveštenju o pobolšanju

/ nastavlja se u 14 stranici /

stanja izlazi isto tako drugo prethodno paralelno obaveštenje da je to mogu-e za ovaj ili onaj period.

Bajram Kosumi na početku je govori o opštem procesu u reformi u kosovskom obrazovanju, koji po njemu treba da budu pridruženi debatama iz oblasti koje se bave ovim pitanjima. Proces reforme je obostrani interes. Onoliko koliko je u interesu vlasti, Vlade i ministarstva isto toliko je i u interesu građana. Prema tome ovaj proces ne može da ide bez javne debate. Dajuji i nekoliko ideja o pitanju finansiranja, Kosumi predlaže participaciju u plaćanju srednjeg obrazovanja.

Drita Statovci je naglasila da je reforma u nišem, srednjem i visokom obrazovanju na Kosovu veće poela, što predstavlja dostignuće koje nas čini sličnim sa ostalim u Evropi. Reforma je pojava koja ostavlja prostor za pozitivne promene tamo gde je to potrebno, i ne retko iskustva pokazuju da je moguće sticanje novih saznanja i prilagođavanje. U nastavnim planovima i programima svakog društva se utvrđuje poznavanje nasleđa, i uopšte kulturnog identiteta, odnosno ljudske kulture.

Salja Ahmetaj je rekla da je potrebno da se obezbedi snažna sprega između javne i uslovljenosti između škole i društva.

Edi Šukriu smatra da Skupština, uporedo sa stvaranjem i unapređivanjem zakonske osnove, gde je dosta učinjeno, treba posveti potrebnu pažnju nadzoru nad sprovođenjem iste.

Ramadan Keljendi je istakao da je potrebno da se sa prostora Prištinskog univerziteta uklone verski i kulturni objekti kako bi Univerzitet dobio tretman kao svugde u svetu. Ministarstvo obrazovanja i Rektorat univerziteta treba da učine maksimalne napore da se Rudarsko metalurški fakultet u Mitrovici vrati u svoje prostorije, tamo gde mu je mesto i gde treba da obavlja svoju delatnost.

Šefki Sejdiu je podsetio prisutne da slavni i duhoviti Diogen poručuje: Omladina je temelj države. Budite pažljivi! Danton kaže: Posle hleba, za jedno društvo, najvažnije je obrazovanje. Derek Bok kaže: Ako smatrate da je obrazovanje skupo, probajte neznanje, pa ćete se ubediti da obrazovanje nije skupo.

Edita Tahiri, govoreći o paralelnim strukturama naglasila je da, obzirom da je zakon potpisan, ministarstvo je nadležna struktura koja treba da pronalje put integracije srpske zajednice u okviru Prištinskog

univerziteta.

Melihate Trmkoli je navela izjavu prema kojoj povećanje plata nastavnika od 10 do 20% ugrožava 7-8 hiljada radnih mesta. Smatram, rekla je ona, da je nemoralno da se naš nastavnik, i pored njegovog rada i poštovanja, na taj način uslovljava.

Džezair Murati je primetio da i dalje malo više robujemo teoriji obrazovanja jer sam i sam radnik u obrazovanju i da praksa ne prati dovoljno teoretske novine u obrazovanju. Zato, uz našu dobru volju i adekvatne kadrove, potrebna su i velika sredstva u opremanju sala, radionica, o-iglednih sredstava i tako dalje.

Sabilje Baša se usredsredila na temu pružanja podrške razvoju naučnih institucija, jer bez pravog naučnog progressa nema ni istinskog progressa države pa i društva uopšte.

Na kraju ovih diskusija g. Nedžad Daci je naglasio da je potrebno da se što pre donese zakon o nauci i naučnim institutima. Podržavaju sve inicijative da univerzitet ostvari potrebna rešenja, izuzev pod a) i b). To treba da važi i za srednje, a posebno za profesionalno obrazovanje, pri čemu najveće obaveze imaju opštine da u skladu sa svojim mogućnostima pružaju potrebnu pomoć učiteljima u obavljanju nastavne delatnosti. Poslanici su u nastavku usvojili preporuke bez ijednog glasa protiv.

Zajedni~ka zalaganja poma` u povratku

Skupština Kosova na sednici od 10. jula razmatrala je pitanje povratka raseljenih lica. Predsednik Skupštine Kosova na po~etku informisao je poslanike da je Predsedništvo imalo razumevanja o zahtevu predstavnika koalicije "Povratak" za izmenu redosleda pitanja koja se trebaju razmatrati i konsenzusom je stavljena na razmatranje kao prva ta~ka dnevnog reda.

U nastavku predsednik Daci je podsetio prisutne da je Parlament Kosova jedan od prvih Parlamenta u regionu, u kojem su se odvijale borbe, i koji je doneo jedan veoma zna~ajan dokument za povratak raseljenih lica na Kosovo.

Lideri politi~kih partija, ZKK i institucija Kosova obratili su se otvorenim pismom raseljenim gra|anima da su svi oni koji Kosovo smatraju za svoju domovinu i prihvataju stvorenu realnost na Kosovu dobrodošli u svoje ku~e i na svoje imovine i da se pridru`e institucijama Kosova da bi zajedno išli u demokratske i razvojne procese. Ovi dokumenti, napisani, potpisani i usvojeni, izveštaj koji je podneti g-|a Hiks, direktor za povratak pri UNMIK-u i rasprava koja je se odvijati u Parlamentu, bi}e sastavni deo, kojim je se Parlament obratiti svojim posebnim pre-

porukama javnosti van Kosova i kako bi se svi raseljeni individualno vratili.

G-|a Pegi Hiks izrazila je zadovoljstvo na pozivu i prezentaciji ovog zna~ajnog rada zna~ajnog za lica koja `ele da se vrate. Pitanje povratnika je kju~no pitanje za sav narod Kosova i zanjegovu budu}nost . Kosovo poštuje prava svih i treba podr`ati prava svih oni koji `ele da se vrate. Mi treba da radimo zajedni~ki dao ova zemlja bude sa evropskim standardima. Pre jedne godine. ova Skupština usvojila je Rezoluciju o pravima zajednica i njihovog prava na povratak. Mislim da je zna~ajno što sam danas ovde i što mogu da vas informišem o progresu koji smo postigli i izazovima na putu koji nas o-ekuje.

Podaci ne trbaju biti naše polazište

Pred nama je izazov. Koliko je ljudi ovde uklju~eno?

/ nastavlja se u 16 stranici /

Ja ovo pitanje postavljam pošto sam prethodno rekao da podaci ne treba da budu naše polazište. Međutim, baš zbog toga što znam da je ovo tema sa supstancialnom protivrečnošću i kontradiktorne, vi znate da mi imamo podatak o 200 hiljada raseljenih. Ali mi znamo da je moguće, na osnovu popisa od 1999. godine, da ovaj broj nije tačan.

Ali, ja sam danas ovde da ne dozvolimo da se odvija rasprava protiv ovih podataka i da se ne dezorijentiramo od bitnog pitanja.

Jasno je jedno da postoje hiljade raseljenih lica i većina njih žele povratak u svoje kuće. Nema potrebe da vodimo raspravu o podacima već da postignemo napredak u cilju povratka.

Ohrabrujući primeri

Postoje projekti za povratak u svim delovima Kosova. Želim da istaknem nekoliko specifičnih primera da bi se vi ubedili da tamo gde mi radimo zajedno postićemo i uspehe u povratku.

Jedan primer je u selu Novak, opština Prizren, gde danas ima 61 srpska porodicu, dok se 44 kuće obnavljaju. Opština Prizren je to postigla u aktivnoj saradnji sa raseljenim.

Pre nekoliko nedelja u selu Gornja Bitina, opština Štrpce vratilo se 56 Albanaca sa Kosova. Povratka je bilo i u 2002. godini u Gornjoj Bitini. U Maguri je vraćen 21 aškalija, a takodje će biti vraćeno i 25 u toku ove godine. Ovaj projekat je podržao obnovu 12 albanskih kuća i trebalo bi nam puno vremena ako bi hteli da pomenemo sve projekte koji su u toku, ali ja sam naveo samo nekoliko primera.

U celini, policija obavlja svoj posao

Dok nas ovi problemi ponekad blokiraju, moram da kažem da najveća prepreka sa kojom se suočavamo ostaje bezbednost i sloboda kretanja. Međutim, i u ovoj oblasti imamo napretka i treba da znate za taj napredak. Ima primera gde je poboljšana sloboda kretanja i stvaraju se mogućnosti za povratak. Naravno, ono što treba da učinimo jeste da se uverimo da iste mogućnosti postoje širom Kosova. Postoji stalan trend nasilja, uključujući i meštetničke zločine, koji se ne rešavaju dovoljno. U celini, policija dobro obavlja svoj posao i otkriva izvršioce zločina. Međutim, to ne važi, na žalost, i za meštetničke zločine, jer oni, u većini slučajeva nemaju saradnju sa zajednicom koja pomaže na rešavanju tih zločina. Kao roditelji i građani treba da radimo na stvaranju istinskog društva u kome se poštuju prava. Tim

naporima, obećanja i ideje koje su uvrštene u otvorenom Pismu, mogu se ostvariti, a Rezolucija koju je ova Skupština donela prošle godine je nam u tome pomoći, naglasila je gospođica Pegi Hiks.

Problem povratka treba spustiti sa nivoa političkog manipulisanja na ljudski i građanski nivo.

U ime parlamentarne grupe Demokratske partije Kosova, **Arsim Bajrami** je naglasio da su institucije Kosova u dosadašnjoj praksi delovanja dale dovoljno praktične potvrde da su za povratak svih građana Kosova. Vlada Kosova je kroz više kontakata i delovanja pružila takve činjenice. Pravosudni sistem je takođe integrisao i ugradio u svoj sastav manjine i raseljene. U sastavu Kosovskog zaštitnog korpusa i Policijske službe sve više imamo pripadnika manjina i time ostvarujemo pozitivnu politiku, koja predstavlja potvrdu pred međunarodnim faktorom da zaista želimo da izgradimo civilizovano i demokratsko društvo.

Značajan element u potpomaganju procesa povratka sigurno je i definisanje svojinskih prava. Proces povratka će biti mnogo slobodniji i bez opterećenja ukoliko bi se pospešilo rešenje finalnog statusa Kosova, naglasio je Bajrami.

Sabri Hamiti, govoreći u ime Demokratskog saveza Kosova, napomenuo je da u vezi pitanja koje je na razmatranju, na snazi su dva institucionalna dokumenta:

a) Rezolucija o pravu i uslovima povratka raseljenih i izbeglica, doneta od strane Skupštine 7. jula 2002. godine; i

b) Javno pismo raseljenim građanima Kosova, potpisano od strane rukovodilaca kosovskih institucija i lidera političkih partija, početkom jula 2003. godine.

2. U oba slučaja, oko navedenih dokumenata je došlo do uzdržavanja predstavnika Srpske zajednice u Skupštini Kosova;

3. Smatramo da se na Kosovu može stvoriti demokratsko društvo koje će pružiti jednaka prava i šanse za sve svoje građane;

4. Kosovo kao društvo ravnopravnosti, a ne diskriminacije, bilo pozitivne ili negativne - ima šansu napretka i stabilnosti;

5. Stabilno društvo se stvara izgrađivanjem odnosa između većine i manjine. Većina će se rasplamsati ukoliko se bavimo samo manjinom. S druge strane, manjina će se diskrim-

inirati i se samo većinom. Dakle, traži se ravnopravno i demokratsko društvo, bez ikakvog elitizovanog sloja u ime bilo kog posebnog kriterijuma.

6. Dobrovoljan povratak pojedinaca koji žele da žive u svojim kućama i od svog rada, je najnormalniji proces za razvoj mirnog života na posleratnom Kosovu.

7. Povratak se može izvršiti bez kampanja, jer one, bilo da su političke ili druge vrste, ne rešavaju probleme, već ih stvaraju.

8. Problem povratka treba spustiti sa nivoa političke manipulacije na ljudsku i građansku ravan, bez obzira na etničku pripadnost povratnika ili raseljenih.

9. Da se svako vrati u svoju kuću i da živi osvojenom radom, ne da bi se Kosovo učinilo multietničkim, što je čisti politički slogan, već da bi se ostvarilo ljudsko pravo, što je potpuno human program.

10. U posleratnom društvu, u društvu nakon isprobavanja genocida nad Albancima, kao što je Kosovo, nema mogućnosti stvaranja posebnih uslova za povratnike.

11. Dolazcima i odlazcima sa Kosova kao u prošlosti tako i sada, pokušava se manipulirati brojkama raseljenih ljudi.

Dragiša Krstović je rekao da poslanička grupa Koalicije "Povratak" ulaže velike napore u ostvarivanju boljih rezultata povratka i zbog toga je poslanička grupa Koalicije "Povratak" svojim aktivnostima i delovanjem uspele da dobije mesto u ministarstvu koordinatora u Vladi Kosova, i mesto savetnika za povratak Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara što govori da je povratak zaista važna stvar i da smo zbog toga dobili ta dva vrlo važna resora u vladi i u međunarodnoj misiji.

Osim toga, Koalicija "Povratak" ima redovne sastanke sa Kancelarijom za povratak i zajednice. Ja ovom prilikom želim da odam zahvalnost gospođici Pegi Hiks, direktoru te Kancelarije i na onome što smo imali... na dosadašnjim kontaktima, kao i na njenom učešću u današnjem radu ove Skupštine i u raspravi po ovom pitanju.

Bajram Kosumi je naglasio da je najveća prepreka procesu povratka raseljenih u svojim domovima i imanju je politizacija ovog pitanja. Ako se pitanje povratnika iz Srbije vezuje sa "povratkom Srbije", povratak nikad neće biti, jer je ovo ista politizaci-

SKUPŠTINA KOSOVA

Na osnovu glave 9.1.26 Ustavnog okvira, na plenarnoj sednici održanoj 10. jula 2003. godine, razmotrila je pitanje povratka raseljenih lica i nakon šire rasprave i usaglašavanja stavova svih parlamentarnih grupa, usvojila je sledeće

PREPORUKE

1. Skupština potvrđuje svoju podršku Rezoluciji o pravima i uslovima povratka raseljenih lica i izbeglica od 7. juna 2002. godine i uvažava poruku rukovodstva kosovskih institucija o povratku raseljenih.

2. Skupština smatra da povratak raseljenih predstavlja humanitarno pitanje i poštovanje sloboda i prava čoveka i zahteva da se ovaj proces zaštiti od političkih implikacija i zloupotreba.

3. Skupština ponovo potvrđuje opredeljenje da se Kosovo gradi kao demokratsko društvo koje nudi uslove za punu jednakost i ravnopravnost svih njegovih građana bez razlika i privilegija.

4. Skupština se zalaže da se proces povratka raseljenih na svoja imanja i u svoje kuće odvija na dobrovoljnim osnovama.

5. Skupština smatra da je integrisanje svih građana u sve institucije i strukture društva Kosova podsticati i doprinostiti procesu povratka raseljenih.

6. Skupština se angažuje za stvaranje tolerantne klime i atmosfere poverenja i bezbednosti radi pospešivanja procesa povratka i poziva sve građane Kosova da daju svoj doprinos tom procesu.

7. Skupština smatra da međunarodna finansijska podrška za izgradnju potrebne infrastrukture, privredni razvoj i otvaranje novih radnih mesta predstavlja značajan korak u procesu povratka raseljenih.

8. Skupština Kosova zahteva da se povratak raseljenih ne ograničava na etničke osnovama, već da obuhvati sve građane Kosova raseljenih u toku i posle rata na teritoriji Kosova i van njega.

9. Skupština Kosova želi pratiti sprovođenje ovih preporuka i zahteva od institucija Kosova na svim nivoima da rade na realizaciji ovih preporuka.

Pristina, 10. jul 2003. godine.

Predsednik Skupštine Kosova

Dostaviti:

- Kancelariji SPGS
- Uredu predsednika Kosova
- Vladi i
- Svim opštinama

akademik Nedžad Daci

ja i to radi Beogradska politika, koja nema za cilj povratak raseljenih već političke igre na račun raseljenih i na teret reseljenih srba.

Faik Maroli je istakao da je povratak raseljenih pozitivan preokret za sve nas i korak na putu ka Evropi elementima zapadne demokracije.

/ nastavlja se u 18 stranici /

Aškanlije su drugi po broju posle roma koji su raseljeni po Srbiji, Makedoniji i Crnoj Gori. Njima je na Kosovu i dom i domovina. Prema tome vreme je da se oni vrate u svom domu, u svoju domovinu i da zajedno svi izgradimo jedno novo demokratsko multietničko Kosovo gde će građani imati isti tretman i biti ravnopravni pred zakonom.

Kolj Beriša, u nastavku, obratio se gospodinu Krstoviću rečima: Vi nemate potrebne informacije. U Klini ima povratka, tj. imao je i ima, ja ću vam reći i to, da poslanik Skupštine Opštinske Klina, Srpske pripadnosti već šest meseci ne učestvuje radu skupštine iako mu je obezbeđen siguran prevoz sa mesta stanovanja do opštine odnosno do Klina. To znači da nije kriva opština Klina. Znači da povratka ima baš u Klini tamo gde je predsednik te opštine isgubio sina, jednog brata i dva sestra kao i nestalih tri ujaka. Na suprot tome, predsednik te opštine zajedno sa Skupštinom Opštine, je angažovan na povratku raseljenih koji žele da se vrate, da mogu to i učiniti.

Prema tome nije tačna konstatacija da u Klini nema povratka.

Smajli Ljatifaj je istakao da je Srbija činila mnoge skrivene i otvorene političke korake (smicalice) koristeći pripadnike srpske zajednice radi koristi na njihov račun i na račun Kosova. Veliki broj raseljenih danas, još uvek je u rukama apetita okupacione politike srbskih vladara. Kosovo ni dan danas, posle oslobodilačkog rata, nije oslobođeno od velikih političkih smicalica Srbije.

Hasan Meta je postavio pitanje: Koliko je kriva međunarodna zajednica za politizaciju ovog pitanja? Ocenjujući potom da je ona kriva za to, zbog toga što dozvoljava, namerno da ili ne svedno, da se manipuliše od strane srpske politike koja je hegemonistička i još uvek kolonijalistička.

Mahmut Bakali je podsetio poslanike na to da je uloga Skupštine ne samo da podrži i potvrdi nego i da podstigne i pokrene stvari napred odnosno da pospešuje proces povratka raseljenih kosovaca.

Zatim je nastavio on, mi trebamo da, iz humanih i demokratskih razloga, ubrzamo proces povratka raseljenih, jer ukoliko to ne radimo onda će se to pitanje ispolitizovati i to će posle da se prediemonizira i shvatiti kao kolonizacija Kosova. Prema tome dijalozi oko tih politizacija i kolonizacija bili bi besmisleni ukoliko bi smo se stvarno angažovali, tj. i UNMIK i mi zajedno istito radili na individualnom povratku raseljenih sa Kosova prema želi svih raseljenih po na osob, a u ovom

slučaju naročito raseljenih srba.

Driton Lajti je rekao da ubistvo i ranjavanja na Kosovu su vrlo problematična. I ja sam postavio isto pitanje: Zašto se to dešavaju samo kada dođu strane delegacije, kao što je Savet Bezbednosti Ujedinjenih nacija i svetski lideri. Ne znam ko je ubica, ni krivac, ali znam kuda idu politički efekti. Potpuno je umerena izjava generala NATO-a kada je rekao da svetski lideri ne najavljuju datum poseta, zbog toga što politički efekti idu drugim pravcem. Mi dobro znamo ko je pobednik u ovim slučajevima kao i ko je gubitnik.

Svetomir Samardžić rekao je: Ja želim da vas uverim da smo svi mi, ali baš svi mi, nevine žrtve jednog rata i da smo iz toga morali da izučimo pouke koje izgleda baš i nismo sasvim izučili. Mi ipak zadržavamo jedno osnovno obeležje, nemojte mi zmeriti mislim na sve nas, osnovno obeležje koje se odnosni u aroganciji, u inatu, u netoleranciji. Ovo je prava prilika da mi kažemo gde smo sada, da li mi kao izabrani predstavnici kosovskog naroda stvarno izražavamo želje tog naroda ili još uvek se strepi da se kaže nešto u smislu kako naši ekstremisti misle.

Mislim da moramo da se oslobodimo toga i da moramo da iznesemo mišljenje šta je naš interes.

Dževdet Neziraj je izrazio mišljenje da lica iz redova egipćanske zajednice koja su se vratila, suočavaju se mnogobrojnim teškoćama. Oni su se vratili pre 3 - 4 godine i još im se nije pomoglo u izgradnji krova nad glavom, dakle, još uvek se nije ništa preduzelo u planu izgradnje infrastrukture, odnosno, većeg stepena njihovog zapošljavanja, pa prema tome, ni međunarodna zajednica nije činila korak u pravcu njihovog integrisanja, dok isto puta u javnosti izlazimo sa podacima da je zadovoljavajuć procent u Kosovskoj policijskoj službi iz redova ne albanskih i nesrpskih pripadnika. Međutim samo u opštini Jakovica od preko 6 hiljade pripadnika egipćanske zajednice nemamo ni jednog člana te zajednice u Kosovskoj policijskoj službi.

Oliver Ivanović istakao da bi povratak trebao da bude prioritet svih onih koji obavljaju odgovorne dužnosti. Slika o tome kako izgleda situacija u pokrajinu, prema svetu, je vrlo bitna za to šta će taj svet misliti o nama ali samim tim, kada bude stvorio sliku o nama on će tako i delovati. Da li ćemo mi ostati crna rupa na Balkanu, ili ne - to će najpre zavisiti od nas. Ne postoje trikovi kojim ćemo mi zanemariti proces povratka. Ne postoji priča o politizaciji povratka jer politizacija povratka je priča o politizaciji. Na povratak ima pravo svaki. Svako uslovljavanje, svako postavljanje uslova u

smislu da ne mo`e onaj, ja }u citirati vrlo ~esto koriš}enu sentencu da: "Ne mo`e da se vrati onaj koji je okrvavio ruke", ili "Ne mo`e da se vrati onaj koji je pripadnik re`ima", ili "Ne mo`e da se vrati onaj koji je bio u policiji ili vojsci". To nije na nama, kao civilima ili politi-arima, da tako razumemo.

Hydajet Hyseni je istakao da smo podr`ali zahtev koalicije "Povratak" za raspravu pitanja povratka, ali da budem iskren, nije mi bilo sasvim jasno o kakvom se povratku zapravo radi. Re} "povratak", uvek je stvaralo dileme i loše interpretacije. Ako se ovde radi o povratku gra|ana Kosova, kao što je malo~as rekao kolega, jasam duboko uveren da ne samo ovaj sastav Skuipštine, nego i ogromna ve~ina stanovništva Kosova bili bi uvek za to, saglasni. Me|utim, ako se radi o vra~anju nazad, odnosno o vra~anju u prošlost u smislu vra~anja u "Kosovu i Metohiju", figurativno re~eno, ne gospodo - za to ne~e biti razumevanja.

Nemo`e se obezbediti povratak gra|ana ako se naduvaju brojke. Ako se toj brojci uklju~e policajci i vojska koja došla iz Srbije i na ovja na~in se udvostru~i broj iseljenih sa Kosova. Gra|ani Kosova, - da, dobro su došli ali u novo Kosovo.

Akademik Mark Krasni~i istakao da je u ovoj situaciji veoma teško da stvaramo komšijsku

demokratskiji sa`ivot. Ali ipak mi svakako ~emo }initi napore i na `alost ovi napori se tra`e samo na albanskoj strani.

Gojko Savi} je rekao: Tvrdnje da je na Kosovu isto stanje kao i u drugim dr`avama Evrope, vrlo sve`a informacija od ju}e, ima za cilj dve stvari: Da se Kosovo stavi u rang dr`ave i optu`e svi oni koji tu obmanu, svetu namenjenju obmanu, razume se ne veruju, i to izgovaraju oni koji pola`u ra~une upravo prvom a sada ve} bivšem predstavniku Generalnog sekretara.

Zylfi Mrd`a; ka`e da je za svaku pohvalu referat g. Pegi Hicks, ali sam iznena|en da nije razmatrala tri pitanja: Moji romi koji se nalaze u mitrovici i oni su izbeglice i da se vra}aju na Kosovu; nije uzela Plementin gde su 700 ljudi u logoru; ili 1000 lica koje se nalaze ve} 6 sedmica na Makedonsko - Gr~koj granici.

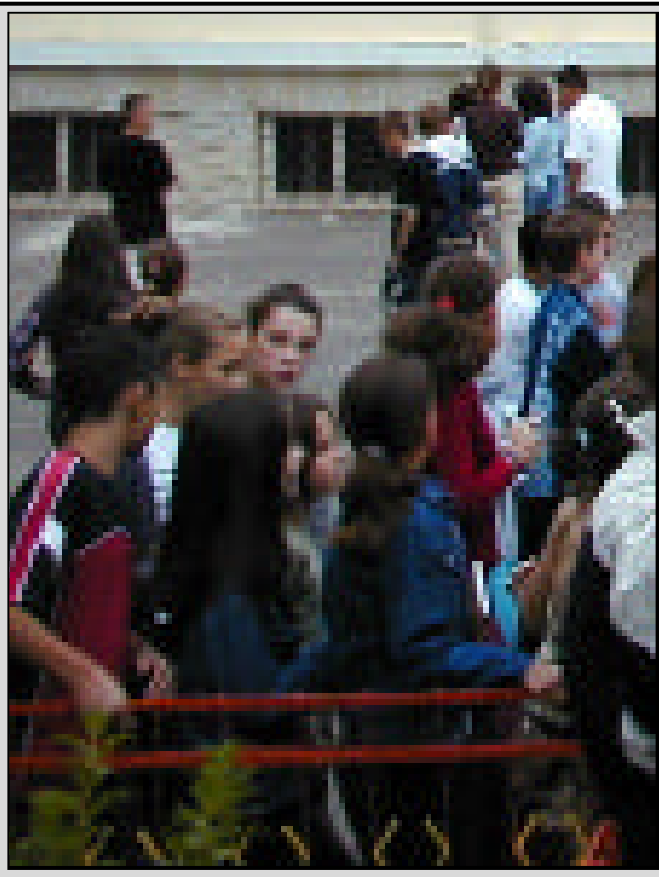
Flora Brovina izrazila mišljenje da je nedefinisano je finalnog statusa Kosova glavni faktor ovog problema. Što br`e se rešava status Kosova još br`e}e se rešiti problem i dilema za one srbe koji treba da se integrišu i `ive na Kosovu. U protivnom, }e se nastaviti njihovo manipulisanje

Znam da ima srba koji ka`u "da ne `elimo da `ivimo u nezavisno Kosovo". Pa da stanemo i da razmišljamo i da pitamo: dali su albanci oni koji ne `ele da `ive sa srbima ili je to obrnuto.

DA SE ONEMOGUJ I ZLO^IN NAD DECOM

Direktor asocijacije "Kosovska i Evropska deca za svoja prava" koja deluje u Prizrenu, Mitat Bytyqi, u susretu sa Predsednikom Skupštine Kosova, akademikom Ned`at Dacijem, izrazio je svoje uzne-mirenje o poziciji dece i omladine Kosova te nedo-voljnom poštovanju njihovih ljudskih prava. Gospodin Bytyqi opširno je objasnio prvom }oveku Skupštine, gospodinu Daciju tešku poziciju dece u Kosovskim selima i gradovima, te njihove `albe na male mogu}nosti za realizaciju njihovog detinjstva kao i o~estom nepoštovanju njihovih osnovnih ljudskih prava. Profesor Daci se slo`io da su naša deca i omladina budu}nost naše zemlje i da zaslu`uju ve}u institu-cionalnu brigu. On je u tom pogledu nazvao neophod-nim donošenje zakona koji }e garantovati zaštitu prava i sloboda dece i omladine i obe}ao da }e se i on li-no zalagati da se to što pre ostvari.

Prvi ~ovek Skupštine, gospodin Ned`at Daci je naglasio da treba da se eliminiše nasilje prema deci i omladini i da se ne treba ponoviti teški zlo~ini nad njima kao što je slu~aj u Pe}i i Gora`devcu.

Privatizacija u funkciji razvitka tržišne ekonomije

Postoji 480 društvenih, odnosno registrovanih društvenih preduzeća, ali od toga samo 100 do 130 posluju kao koncerni, kao preduzeća koja više delatnost za koju su osnovana i plaćaju poreze

Razmatranje procesa privatizacije je bila osnovna tema rasprave na zasedanju Skupštine Kosova od 3. jula. U ime Poverilice agencije i četvrtog stuba govorili su Jurgen Fos i Ahmet Šalja. Na početku g.Fos je ukazao na značaj privatizacije na Kosovu. "Ono što mi tražimo nije da prodavanjem preduzeća elimo da obezbedimo gotov novac za konsolidovani budžet Kosova. Prihod od prodaje preduzeća je sporednog značaja; a privatizacija i pospešivanje ekonomskog razvoja i privatnog sektora na Kosovu je osnovni i najvažniji cilj. To je potpuno

jasno u ekonomskoj situaciji koja trenutno vlada na Kosovu. Kosovo je još uvek potrošačko društvo, povezano i skoro potpuno zavisno od donacija i pomoći međunarodnih donatora i kosovske dijaspore. Oko 70-80% svake robe na Kosovu dolazi iz uvoza. Skoro se ništa ne izvozi, a trgovinski manjak je visok kao i deficit domaće proizvodnje".

To je neodrživa situacija, - dodao je u nastavku g.Fos. Društvena preduzeća su temelj industrije Kosova. Međutim, sa malim izuzecima, trenutno ta preduzeća su u očajno lošem stanju. Postoji oko 480 društvenih

Novorođenčeta zvana privatizacija

U svim zemljama u tranziciji privatizacija predstavlja teški proces, jer podrazumeva promenu mentaliteta i namršavanje razmišljanja o progresu i tržišnoj privredi. Zemlje u tranziciji, uključujući i Kosovo, nisu uspele da reše problem nezaposlenosti koji je na Kosovu veoma visok. To su neke od konstatacija sa susreta predsednika Skupštine Nedžata Dacija sa delegacijom KAP sastavljene od Ahmeta Šalje, zamenik direktora i Johan Johanson, predsedavajući procesa privatizacije u KAP.

Profesor Daci je rekao da u toku dve prethodne godine uloženo mnogo truda, energije i znanja na relaciji Priština - Njujork, i kancelarijama odlučivanja u Vašingtonu, Londonu i dr. Početak privatizacije je značajan događaj za Kosovo i sličan je novorođenčetu. Raduje nas činjenica da smo dobili novorođenčeta zvana privatizacija, iako to nije bio normalan porođaj, već carski rez, ali je najvažnije da je novorođenčeta došlo na svet, dok želimo mi učiniti sve da ovo novorođenčeta dobro hranimo i vaspitamo za dobrobit Kosova. Za strane investitore ima nade, ali apelujemo kod domaćih investitora da udruže svoja sredstva i odbace stari mentalitet da samo jedan jedini čovek treba da ima veliki kapital pod jastukom, jer to ne može da prođe u tržišnoj privredi. Potrebno je da svoja sredstva udruže i naša dijaspora kako bi kupila objekte po tržišnim cenama. Radnici treba da znaju da institucije Kosova, uključujući i agenciju, su veoma zainteresovane da se ovim sredstvima i

uspešnim radom Vlade poveća budžet Kosova, izrade socijalni programi kao i programi za prekvalifikaciju starih radnika. Stoga, Skupština i ostale institucije Kosova je zaštititi Kosovo u svim aspektima, u političkom, ekonomskom i bezbedonosnom aspektu. Veoma greše oni koji smatraju da je KAP protiv interesa privrede Kosova. U regionu i bližem susedstvu ima dosta onih koji žele da ometaju ovaj proces privatizacije, čak bi uložili mnogo sredstava kako ne bi uspeo. Mi ne treba da budemo nostalgici na sistem kojim je rukovala radnička klasa, jer su nam rezultati poznati.

Ako Agencija veruje da će se i Feronikal ponovo aktivirati kao i određeni segmenti već uništenih kompanija to je dobar znak, i u vezi s tim bili smo stoprocentno istog mišljenja.

Predsednik Daci u nastavku je rekao da je bilo razgovora i o neophodnosti većeg angažovanja za zbrivanje radnika i ispunjavanje njihovih potreba. Tamo gde nam dopuštaju zakonske mogućnosti i tržišne privrede, mi želimo deliti zajedničku sudbinu za svakim građaninom Kosova i neka niko ne misli da je Kosovu potreban još jedan septembarski dan za opšti štrajk koji bi Kosovo paralizovao i vratilo u prošlost. Razgovarajući sa sindikalcima, naglasio je Daci, međutim ne želimo biti povratka unazad na staro Kosovo i na stari sistem i mi se ne želimo za to angažovati. Za Kosovo je najbolje da se sa procesom privatizacije nastavi, uz prebolevanje dečijih bolesti. Mogu vam reći da nismo izvršili nijednu promenu u konceptu o budućnosti Kosova i njegovom razvoju. Skupština je bilo u pravu, jer je ona u početku bila neopravdano isključena iz ovog procesa.

preduze}a koja nazivamo registrovanim, ali od toga samo 100 - 130 posluje kao koncerni, to jest kao preduze}a koja stvarno obavljaju poslovanje za koje su osnovana i pla}aju poreze.

POSLUJE SE U "ZONI SUMRAKA"

Najve}i deo ovih društvenih preduze}a nalazi se u zoni sumraka i eksploatiše društveno bogatstvo u korist pojedinih mena|era i privilegovanih radnika koji uopšte ne pla}aju poreze.

Takva situacija ne samo što stvara znatne troškove, nego isto tako obezhrabruje nove investicije na Kosovu, jer ne ostavlja nikakv prostor konkurenciji. Nijedan pošten biznismen ne mo`e da konkuriše na crnom tr`ištu. Zato privatizacija je od suštinskog zna-aja kako bi Kosovo izgradilo funkcionalnu tr`išnu privredu. Upravo zbog toga privatizacija je nešto mnogo više nego prenos titulara vlasništva iz jednog radnog kolektiva na privatni preduzima~. Zna-i to je proces koji kosovska preduze}a uvodi u širu tr`išnu privredu.

Koje su koristi procesa privatizacije?

Program privatizacije na Kosovu done}e nam nove proizvode, nova radna mesta, ve}e prihode od poreza i da`bina i bolje napla}ivanje poreza i doprinosa. Na

alost, ove efekat ovih prednosti oseti}e se tek posle du`eg vremenskog perioda, dok troškovi programa su neposredni, ose}aju se odmah. Tako|e dobiti }e i}i u korist Kosova i njegove privrede u širem smislu, a troškovi su ve}i s obzirom na aktuelnu situaciju, uklju-uju}i i pojedine mena|ere i sivo tr`ište. Zbog toga privatizacija, program privatizacije koji predstavljamo, verovatno, ne}e biti ni malo lak posao. Uistinu to }e biti teška, ali nu`na borba za Kosovo, kako bi se ovde izgradili temelji nove slobodne tr`išne privrede. Tako }e se graditi i budu}nost Kosova.

Upravo zbog toga program privatizacije je podr`an od Vlade Kosova, a ja se nadam da }e u`ivat u svesrdnu podršku vas, narodnih predstavnika Kosova i isto tako jedinstvenu potporu me|unarodne zajednice, to jest Ujedinjenih nacija, Evropske unije, Svetske banke i Me|unarodnog monetarnog fonda, Sjedinjenih Ameri-kih Dr`ava, zemalja ~lanice Evropske zajednice i ostalih, prema tome imamo veliku i široku podršku ovog programa.

U nastavku on je govorio o zakonskom okviru koji je ve} pripremljen.

Taj okvir obuhvata osnovne zakone, Uredbu kojom je osnovana Poverila-ka Agencija Kosova i Uredbu o osnivanju komora pri Vrhovnom sudu Kosova juna 2002.godine.

/ **nastavlja se u 22 stranici** /

Tako je doneta tzv. Uredba o korišćenju zemljišta koja je doneta u obliku zakona maja meseca 2003.godine. Ova Uredba ima poseban značaj upravo zato što konvertira prava korišćenja zemljišta koja su u državi preduzeća u društvenoj svojini i koja se trenutno ne mogu prenositi niti koristiti radi obezbeđenja kredita. Međutim, administrativna struktura je ključnog ovog sistema, odnosno u centru tog sistema imamo Agenciju poverništva Kosova. KPA predstavlja kombinaciju Agencije za privatizaciju i državnog fonda vlasništva, znači preuzima i snosi odgovornost prvo za privatizaciju svih preduzeća u društvenoj svojini na Kosovu i drugo, za upravljanje i prestrukturiranje svih preduzeća u javnoj svojini na Kosovu.

PROCES PRIVATIZACIJE BEZ UKLJUČIVANJA VLADE KOSOVA

Ahmet Šala je podvukao da Kosovo do sada nije uspeo da stvori pozitivan imidž zemlje koja bi bila privlačna za investicije. Imidž se poboljšava ne samo dobrim zakonima, već i njihovom doslednom primenom. To je istorijski trenutak za Kosovo u toku procesa privatizacije, gde i najbolji model ne bi bio uspešan ako ovaj parlament ne donosi zakone i ne izvrši promene carinske, poreske i fiskalne politike. Verujem da će odgovarajuća ministarstva brzo priteći u pomoć sa svojim predlozima, a da će međunarodna zajednica i svi oni koji žele da na Kosovu bude što više investicija zdušno podržati to.

Hydajet Hyseni, član Predsedništva i član parlamentarne grupe DPK je naglasio da se proces privatizacije, koji se s pravom smatra da je od vitalnog značaja za novo Kosovo i njenu budućnost, odvija se, tako reći, bez uključivanja kosovske Vlade. Jedan od ciljeva privatizacije, kao što je i ranije rečeno, je stvaranje preduslova za korišćenje unutrašnjih resursa i potencijala na Kosovu. Ako se isključuju Vlada i njena ministarstva, ili ako im se nametne marginalna i sasvim formalna uloga, može se zamisliti kako se koriste ostali kosovski resursi i potencijali. I u dobro poznatom dokumentu - "Standardi pre statusa", pitanje privatizacije zauzima veoma značajno mesto i predstavlja jedan od postavljenih standarda, za koje se okrivljuje Kosovo. Međutim, unutrašnjim subjektima je postavljen kao zadatak citiram: "podrška stvaranju jednog solidnog ekonomskog okvira i aktivna javna podrška procesu privatizacije od strane nosilaca javnih funkcija". Samo toliko - "podrška"!?

Ni prilikom ovog izlaganja, kao što ste rekli: od Vlade se ništa drugo ne traži. Međutim, od Skupštine se zahteva nešto više: pomoć, promovisanje, spominjanje pojedinih pitanja i da učestvuje u nekim aktivnostima. Vlada, u saradnji sa međunarodnom zajednicom koja je

ovde prisutna, treba da izradi jedinstvenu i sveobuhvatnu strategiju za obnovu i transformaciju uništene kosovske privrede kao i angažovanje bez apsurdnih političkih i administrativnih prepreka, svih stvaralачkih, kooperativnih, poslovnih i finansijskih potencijala naših ljudi, kako unutar Kosova, tako i van nje.

Privreda Kosova, i onako razorena, i dalje se guši i uništava. Postoji veoma rašireno mišljenje, koje nije bez osnova, da je u mnogo slučajeva ona namerna uništena - radi snižavanja njene vrednosti. To znači: "Zaklati vola za komad mesa".

Naim Maljoku je rekao da UNMIK ima mandat, po Rezoluciji 1244, da upravlja na najbolji način društvenom imovinom na Kosovu, međutim, nema mandat da menja vlasnika te imovine, to jest ima mandat da upravlja preduzećima do stvaranja kosovskih institucija a da zatim one preuzmu nadležnosti u vezi sa procesom privatizacije. Dali je upravljanje javnim preduzećima bilo dobro u poslednje četiri godine? Po meni ne! Upravljanje javnih preduzeća karakterisala je puna netransparentnost. Navešću jedan konkretan primer. Savetnik u Posttelekomu Kosova prima 1600 evra, a konkursom je potvrđeno da Kosovo nema takvog kadra koji ispunjava sve zahteve radnog mesta savetnika u PTK.

Stav Parlamentarne grupe Alijanse za budućnost Kosova je da KPA bude u okviru nadležnosti Vlade Kosova, a time bi i ova Skupština stekla nadležnost da odredi vašu ulogu a ne da nas vi pretvorite u glasnogovornika kosovske poverilacke agencije.

Govoreći u ime Parlamentarne grupe DSK i kao član Predsedništva g. Fatmir Sejdiu postavio je pitanje - kako Kosovska poverilacka agencija, kao veoma značajan i potreban institucija na Kosovu, vidi proces transfera odgovornosti na kosovske institucije? Da budem konkretniji: Skupština Kosova, čija je osnovna delatnost usvajanje zakona, u određenim fazama će se suočavati sa pitanjima koja predstavljaju neposrednu preokupaciju ili obavezu Kosovske poverilacke agencije.

Lubomir Stanojkovi rekao da kao prvi nedostatak privatizacije na Kosovu, smatram njenu netransparentnost. To su već neki moji prethodnici rekli. To jest, nedostatak dovoljnih informacija... Ako je ovo pošteno, onda stvarno pozdravljam.

Zatim, bezbednosni uslovi, koji su sve, samo nisu bezbedni, utiče da strani investitori zaobiđu Kosovo. Posebno je prvi i drugi problem uticati na nezainteresovanost biznismena koji su poreklom sa Kosova, a trenutno su među njima u Beogradu, poput Karića i Ljube Mihajlovića, pretpostavljam da ih zante.

Treći, takođe, veliki nedostatak, barem po mom mišljenju je nedostatak socijalnog programa. Nedostatak socijalnog programa učiniće da će radnici sve više biti nezadovoljni i sve više će se odupirati privatizaciji.

Poskupljenje su vršili odgovaraju}i opštinski organi

Na sednici Skupštine Kosova od 26.06.2003. god. ministar za trgovinu i industriju Ali Jakupi, je odgovorio na nekoliko pitanja poslanika Ismajla Kurtešija u vezi sa poskupljenjem hleba i vode u gnjilanskoj opštini kao i na pitanje: šta se desilo i šta se preduzelo u preduze}u "Eximkos" i "Gra|evinar"? Ministar Ali Jakupi je naglasio da odmah po dobijanju pitanja u pismenoj formi, odgovaraju}i organi ministarstva su se anga`ovali i došli su do konstatacije da je poskupljenje hleba te`ine od 500 grama na 30 centi izjedna}eno sa cenom u drugim mestima, me|utim cenu vode je pove}ala Skupština opštine Gnjilane za 100%, to zna-i sa 15 centi na 30 za jedan kubni metar.

Naš odgovor u vezi toga je da su poskupljenje vršili opštinski organi na osnovu Uredbe 2000/45, u skladu sa poglavljem 1, -lan 3, stav (f) i (l) ove Uredbe koja utvr|uje nadle`nosti opštinske samoupravne.

To zna-i da uprkos -injenici da Ministarstvo ima slu`be i kancelarije za zaštitu potroša-a, sva su ta pitanja pod nadle`noš}u opština. Naš je odgovor da je Bord koji je podigao cenu vode naimenovan od Kosovske poverila-ke agencije (KPA).

U Bordu Kosovske poverila-ke agencije 12.06.2003.god. razmotrena je situacija u "Eximkosu" u vezi prodaje aseta u Beogradu u drugde. Tako|e je raz-

motreno i pitanje "Gra|evinara", preduze}e u Štrpcu koje je privatizovano i kupljeno od direktora tog preduze}a. Tom sastanku sam i ja prisustvovao i preduzete su neposredne mere što zna-i da je u tom slu-aju istraga u toku u Zakonskoj kancelariji KPA i u zavisnosti od nivoa zloupotrebe preduze}e se mere do krivi-nog gonjenja u daljem postupku.

Da se na|u trajna rešenja za sve omladinske centre na Kosovu

Ministar za kulturu, omladinu, sport i nerezidentna pitanja Behd`et Brajšori na pitanje poslanika Aljuša Gašija u vezi s tim; šta je Ministarstvo u-inilo da bi se omogu}io nastavak aktivnosti amladinskog centra budu}i da su postajale pretnje o tome da }e se pomenu-ti centar zatvoriti? On je u svom odgovoru naveo da se po definisanju odgovornosti izme|u omladinskog centra t.j. omladinske palate u Prištini i Skupštine opštine Priština, te posredovanjem ministarstva je postignut dogovor da Omaldinski centar mo`e produ`iti ugovor o koriš}enju objekta u Omladinskoj palati do februara 2004. god. Me|utim, predstoji nam dodatna aktivnost, t.j. ministarstva i skupština opština u celini kako bi smo našli trajno rešenje za sve omladinske centre na Kosovu.

Renovira se sala, hol i ulaz Skupštine Kosova

Enterijer Skupštine Kosova pridobija nov izgled. Još od kraja jula ove godine, radnici firme "Mabetex Group" su zapo-eli radove u obnovi sale, hola i ulaza zgrade Skupštine Kosova. Renoviranje enterijera zgrade Skupštine Kosova, izmedju ostalog, obuhvata elektronske instalacije, ozvu-enje, grejanje, klimatizaciju i neke druge poslove. O-ekuje se da se, po završetku radova, stvaraju optimalni uslovi za rad svih organa Skupštine Kosova. Osim jednog lepšeg izgleda, poslanici i zaposleni pri Skupštini Kosova }e, svakako, imati na raspolaganju daleko funkcionalniji ambijenat nego do sada, u svim

Maketa sale Skupštine Kosova

segmentima rada. Posmatrano sa tehni-ke strane, sve to }e poslanicima omogu}iti odvijanje aktivnosti prema standardima evropskih i svetskih parlamenata.

Prema ugovoru predvi`eno je da se radovi, pod normalnim uslovima, završe za 90 dana. Za izvodjenje ovih poslova Skupština Kosova je, blagovremeno, objavila tender, kako se, ina-e, predvidja zakonskim odredbama, a u tenderu su u-estvo-vale firme: "BRAND SRL" iz Italije, "Mabetex Group" iz Prištine, "Lesna" iz Kosova Polja i "Bahler" iz Nema-ke. Navodimo da su ponudja-ima "Brand SRL" i "Lesna" nedostajali tehni-ki i finansijski predlozi za ulaz i hol. Prilikom ocenjivanja ponuda uzet je u obzir kvalitet ponude u izvodjenju radova i cena istih.

Interijer Skupštine Kosova uskoro dobija novi izgled